

Tai buvo begėdiška ir baisu

Vokiečių spauda apie Irano vokiečių šturpią kelionę

BERLIN. Vokiečių spauda aštriais žodžiais rašo prieš 470 iš Irano važiuosiu vokiečių moterų ir vaikų blogą traktavimą iš sovietų pusės. Laikraščiai tai vadina sveitimo įstatymų laužimu ir nusikaltimu prieš primitiviausius žmoniškumo ir tarptautinės teisės įstatymus. Laikraščiai pabrėžia faktą, kad britai yra taip pat kalti dėl smurtiško elgesio su civiliais vokiečiais, nes jie nutraukė pažadėtą lydėjimą ir vokiečių moterų ir vaikų išvežimą iš Irano sutvarkė taip, kad išvežamieji pateko į sovietų rankas.

„Voelkischer Beobachter“ konstatuoja, jog tai, ką Didžioji Britanija, kaip bolševikų draugė, leido sau vokiečių atžvilgiu Irane, yra lygiai taip begėdiška, kaip incidentas su „Baralongu“ ir bado karas prieš moteris ir vaikus. „Toks elgesys nebus pamirštas, Londone turėtų tai įsidėmėti. Ši gėda mums yra dar vienas aktinas visiems laikams palaužti britų saugumą ir parengti Maskvos sėbrams jų užtarnautą likimą“.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ ypatingai pabrėžia atsitikimų Irane tarptautinės teisės pusę. Pagal tarptautinę teisę, pareiškia laikraštis, reikia pasakyti, kad britų ir sovietų elgesys sudavęs į veidą ir dviejų kitų kraštų suverenumui, būtent, Irano suverenumui ir Švedijos garbei, nes vienas švedų diplomatas vadovavo tos vokiečių vilkstinės transportui, bet nepajėgė ten vykusių nusikaltimų įveikti. Kartu visas tas įvykis yra pavyzdys, parodąs Rytų Europos kraštams, ko jie galėtų tikėtis, jei jie, pagal Anglijos valią, būtų atiduoti bolševikams. Laikraštis anglų Reuterio agentūros tvirtinimą, kad visiškai apgrobti ir Turkijos teritoriją atvykę vokiečiai „padėjo už gerą elgesį su jais“, vadina „tikriausiu melu“.

„Berliner Lokal-Anzeiger“ savo komentaro pabaigoje rašo: „Laisvas išvykimas buvo sulaužytas, tarptautinė teisė ir žmoniškumas buvo šturkščiausiai būdu pažeisti. Vokietija su didžiausiu pasipiktinimu sužinojo apie Irano vokiečių likimą, tu vokiečių, dėl kurių ji rūpinosi nuo pat to laiko, kada prieš jėgos puolė tą kraštą.“

Italų kariuomenės pergalė Rytų fronte

Prie Petrapilio šturmu paimta 210 sustiprinimų. Anglų lėktuvai mėgino atskristi į Berlyną

Vyriausioji Fiurerio Būstinė. IX. 30. Karo pajėgų vyriausioji vadovybė praneša:

Per karo veiksmus į rytus nuo Dniepro italų kariuomenė sumušė stipresnės prieš jėgas ir paėmė kelis tūkstančius belaisvių. Rytų fronto šiaurinėje dalyje viena pėstininkų divizija rugsėjo 28 ir 29 d. d. sėkmingai puolė labai atkakliai gintas pozicijas. Buvo šturmu paimta 210 prieš sustiprinimų.

Karo aviacijos junginiai Charokovo srityje sėkmingai bombardavo geležinkelių transportus ir naikino toliau geležinkelio tinklą į rytus nuo Leningrado. Buvo taip pat bombarduojamas Murmansko geležinkelis.

Kovoje su Didžiąja Britanija karo aviacija praėjusią naktį į rytus nuo Great Yarmoutho sunaikino vieną 8.000 tonų talpos prekinių laivų. Toje pat srityje buvo nuskandintas vienas karo laivas iš didesnio laivų naikintųjų junginio. Buvo puolamos uostų sritys

Skotijos rytiniame krante ir salos pietryčiuose.

Šiaurės Afrikoje smingamieji bombonešiai bombardavo Tobruko uosto krovimo įrengimus ir muniციетų sandėlius. Karo lėktuvai Viduržemio jūroje sužalojo vieną prekybos laivą ir numušė vieną britų bombonešį.

Praėjusią naktį priešas buvo atskridęs į šiaurės Vokietijos pajūrio sritį. Keli jo lėktuvai buvo praveržę iki pat Peicho sostinės apylinkių. Priešas numetė bombų į gyvenamuosius namus, daugiausia Hamburge. Cia civiliniai gyventojai turėjo aukų užmuštais ir sužeistais. Britų karo aviacija vakar ir šią naktį neteko iš viso 11 bombonešių.

BERLIN. IX. 30. Papildomai prieš šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimo DNB agentūrai pranešama:

Iš šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimo matyti, kad kartu su vokiečiais iki Dniepro pasitūmėjo ir italų junginiai ir kad dabar per apsupamąjį puoli-

mą į šiaurės vakarus nuo Dniepro-petrovsko jie paėmė į nelaisvę keletą tūkstančių sovietų karių. Italų junginiai dabar jau stovi priešakinėje fronto linijoje prieš sovietus ir yra ko geriausiai įrodę ten savo tinkamumą. Rusų žemėje per paskutiniuosius 150 metų italų kariuomenės daliniai kovoja jau trečią kartą. Pirmą kartą, lygiai prieš 130 metų, italų kariniai junginiai su Napoleono I „didžiąja armija“ dalyvavo 1812 metų žygyje prieš Rusiją. Antrą kartą italų kariuomenės daliniai kovojo prieš caro armijas 1855 metais, vadinamojo Krimo karo metu. Šį kartą, 1941 m., italų divizijos kausias vėl netoli nuo ano meto karo laukų. Jų dalyvavimas kovoje petyš į petį su vokiečių kariuomenės daliniais rodo Dučės ir italų tautos norą ir užsieniuose su ginklais rankose aktyviai dalyvauti kovoje prieš bolševizmą, lygiai kaip prieš kelis metus Ispanijoje ir fašizmo įsigalėjimo pradžioje Italijoje taip pergalingai tie italų junginiai yra pasižymėję.

Rooseveltas ruošiasi nuversti neutralumo įstatymą

NEW YORKAS. Rooseveltas pakvietė užsienių reikalų ministrį Hullį antradienį atvykti konferencijai į Baltuosius rūmus. Šią žinią praneša United Press iš Jungtinių Valstybių prezidento vasaros buveinės Hyde Parko. Per tą konferenciją turi būti galutinai nuspręsta, ar Rooseveltas pareikalaus visiškai atšaukti neutralumo įstatymą ar tik jį pakeisti. Antradienio konferencija bus įžanga pasikalbėjimams su partijų vadais. Pasikalbėjimai su kongreso partijų vadais tuo pat klausimu įvyks trečiadienį.

VASINGTONAS. Užsienių reikalų ministris Hullis pirmadienį spaudos konferencijoje pasisakė už neutralumo įstatymo pakeitimą, užuot jį panaikinus. Tačiau, pareiškė Hullis, ši reikalą reikia dar aptarti su senatoriais ir parlamentu atstovais. Į atitinkamą klausimą Hullis atsakė, kad Jungtinių Valstybių ambasadorius Romoje Phillipsas gavęs atostogų, kurias

praleisias Jungtinėse Valstybėse. Ta proga jis gausias informaciją apie naujausią įvykių plėtotę Jungtinėse Valstybėse.

NEW YORKAS. Senato užsienių reikalų komisijos pirmininkas demokratas Conallys per radiją pasakytoje kalboje reikalavo atšaukti neutralumo įstatymą. Pasak jo, įstatymas turįs būti pakeistas ta prasme, kad Jungtinių Valstybių laivai turėtų teisę plaukti ten, kur norės. Konallys reikalavo taip pat atšaukti neutralumo įstatymo nuo-

statą, kuriuo draudžiama Jungtinių Valstybių laivams plaukti į karo zonas. Pasak senatoriaus, Jungtinių Valstybių laivai turėtų turėti teisę plaukti visur, kur panorės. Tą reikalavimą jis parėmė, apkaltinęs Vokietiją noru pulti Amerikos žemyną ir tvirtindamas, kad Jungtinių Valstybių karo medžiagos Anglijai turi būti pristatomos ten, kur jos gali būti naudingai panaudotos, jei Jungtinių Valstybių pagalba Anglijai būsilanti reikalinga.

Maskvos konferencija jau iš pirmos dienos paskendo komisijose

AMSTERDAMAS. Reuterio žiniomis iš Maskvos, trijų valstybių konferencija paskyrė šešias komisijas: kariuomenei, karo laivynui, aviacijai, transportui, žaliavoms ir tiekimams. Komisijos tuoj pra-

dėjusios dirbti ir penktadienį pateiksiančios savo pranešimus.

AMSTERDAMAS. Londono žinių agentūros pranešimu, vakar įvykusioje Maskvos konferencijoje Jungtinių Valstybių delegacijos vadas Harrimanas, tarp ko kito, pareiškė, jog jojo vadovaujamoji misija yra atsiųsta Jungtinių Valstybių prezidento, ir tai yra istorinis įvykis, nes Jungtinės Valstybės yra nekariaujančios valstybės padėtyje. Jam, Harrimanui, yra nurodyta užtikrinti Jungtinių Valstybių kiek galima didesnę pagalbą Sovietų Sąjungai.

STOCKHOLMAS. Reuteris praneša, kad S.Štalinas turėjo antrą pasikalbėjimą su lordu Beaverbrook ir Harrimanu. Ir šiame antrame susitikime dalyvavęs užsienių reikalų komisaras Molotovas ir Litvinovas.

BERLIN. Reicho sostinės vakarinė spauda savo dėmesį, tarp ko kito, kreipia ir į plutokratinę bolševistinę konferenciją Maskvoje. „Berliner Nachtausgabe“ rašo: „Mes jau seniai žinome, kad šioje konferencijoje eisiąs klausimas ne tiek apie tai, kaip anglai turėtų padėti bolševizmui, kiek apie tai, kiek bolševikai galėtų prašiginti laiką iki Anglijos pasmerkimo įvykdymo. Tas uolumas, kuriuo Churchillis rengėsi konferencijai, tegali būti paaiškinamas to fakto, kad ji su pasibaisėjimu mato žūstančias savo didžiąsias viltis susilaukti sovietų pagalbos. „Berliner Boersenszeitung“ nurodo ypačingai į tą, kad Maskvoje sudaryta net šešios komisijos, kurioms, kaip matyti iš vieno oficialaus pranešimo, pavesa

Kaip iš 5 pasidaro 150

BERLIN. Maskvos informacijos biuro tvirtinimas rugsėjo 29 d. vakare, esą, rugsėjo 27 d. vokiečiai neteko 150 lėktuvų, tuo tarpu kai bolševikai netekę tik 25 lėktuvų, kaip DNB iš karinių sluoksnių patiria, yra gryna neteisėybė. Iš tikrųjų rugsėjo 27 d. vokiečių lėktuvai oro kovose numušė 26 bolševikų lėktuvus, vokiečių zentinės patrankos numušė 10 ir, pagaliau 92 lėktuvai buvo sunaikinti žemėje. Iš viso tą vieną dieną, būtent, rugsėjo 27 d., vokiečių lėktuvai sunaikino 128 sovietų lėktuvus. Taigi vokiečiai sunaikino lygiai 100 lėktuvų daugiau, negu bolševikai yra paskelbę. O vokiečių lėktuvų yra žuvę tik 30-ji dalis to skaičiaus, kurį bolševikai nurodė kaip numuštus, būtent 5. Bolševikai prie šio skaičiaus pridėjo dar 145.

VOKIETIJA IR ANGLIJA PASIKEIS SUNKIAI SUŽEISTAISIAIS BELAIVIAIS, GYDYTOJAMS IR SANITARAIŠ

BERLIN. DNB iš kompetentingų šaltinių patyrė, kad Vokietijos iniciatyva pirmą kartą bus pasikeista tarp Vokietijos ir Anglijos sunkiai sužeistaisiais belaisviais bet į nelaisvę patekusiais gydytojais ar sanitarais. Pasikeitimas įvyks spalio 4 d. viename okupuotojo Lamanšo pajūrio uoste. Belaisvių giminės apie numatomą belaisvių išsiuntimą jau painformuoti.

ŠVEICARIJOS PROTESTAS LONDONE

BERNAS. Šveicarijos politinis departamentas praneša: Šveicarijos pašuntiniui Londone yra pavesta neatidėliotinai protestuoti prieš Šveicarijos oro srities užgavimą, kuris įvyko naktį iš rugsėjo 28 į 29 dieną 50 britų lėktuvų perskridus Šveicariją ir kuris iššaukė Šveicarijos priešlėktuvinės apsaugos energingą reakciją.

Churchillio pareiškimas

AMSTERDAMAS. Anglų informacijų biuro žiniomis šiandien Churchillis atstovų rūmuose pareiškė, kad britų ir amerikiečių delegatai, veddami pasitarimus Maskvoje, „aiškiai ir gerai žino, ką Anglija, pradėdant šiuo metu, gali kas mėnesį suteikti Sovietų Sąjungai“. Churchillis pridūrė, kad britų tauta turi padaryti „labai rimtą auką“, stengdamasi padėti Sovietų Sąjungai, įgalinant ją būti ir toliau kariaujančia valstybe. Paskui Churchillis pranešė apie paskelbimą „naujos ir lojalios sąjungos“, kurią Didžioji Britanija ir Sovietų Sąjunga sudarė su Iranu ir pagal kurią Iranas „per tolimesnę karo eigą bus Anglijos pusėje“. Perspėjęs britus, kad žiemą netenka laukti vokiečių spaudimo sumažėjimo, britų ministras pirmininkas toliau pareiškė, kad teks dalyvauti daug smarkesnėse, kaip ligi šiol, kovose.

AMSTERDAMAS. Anglų informacijų biuras apie Churchillio kalbą toliau praneša, jog ministras pirmininkas vėl apgalvestavo, kad „daromi per dažni ministrų pareiškimai apie vyriausybės politiką ir apžvalgos apie karinę padėtį“ Ryšius su tuo Churchillis pastebė-

jo, kad jis ateityje numato toliau nepranešinėti kas mėnesį britų netektų laivų. Kaip ir paskutinėje savo kalboje, jis nurodė, kad sumažėjo anglų bei anglų žinioje plaukiančių laivų tonazo skaičiai per paskutiniuosius tris mėnesius, pavadindamas tai anglų gynimosi priemonių laimėjimu. Toliau jis savo klausytojams nurodė Jungtinių Valstybių pagalbą, kuri yra dabar „pramatomame nuotolyje“, tačiau jis apgalestautų, pareiškė Churchillis, jei dėl šių „laimėjimų“ būtų džiūgaujama anksčiau laiko. Jis negalįs padaryti jokių „viltį teikiančių pranašavimų“ apie ateitį.

Amerika pagamina labai mažą lėktuvų

NEW YORKAS. Rašydamas eilę straipsnių apie Jungtinių Valstybių lėktuvų gamybą, laikraščio „New York World Telegram“ bendradarbis Walter Leckrone konstatuoja, kad po 18 mėnesių ginklavimosi įkarščio modernių lėktuvų pagaminata mažiau, kaip jų yra reikalinga karui vesti vieną savaitę. Toliau Leckrone rašo, kad tik keli modernių lėktuvų tipai pasūsti į Ang-

liją, o tam tikras skaičius į Angliją siunčiamų lėktuvų dėl savo senumo nebuvo išpakuoti ir buvo nušūsti į šalutinius frontus. Europos lėktuvų kokybė tesą pasiekę tik Jungtinių Valstybių gaminti bombonešiai, tuo tarpu kai savo gamintais naikintuvais, tiek jų kiekiu, tiek ir kokybe, Jungtinės Valstybės yra toli atsilikusios nuo priešų bei sąjungininkų gamybos.

Reikia laukti, kad priešų povandeninių laivų karas bus vedamas su didesniu skaičiumi povandeninių laivų kaip anksčiau ir kad čia sustiprintu mastu prisidės karinės oro pajėgos. Padarydamas „savo rūšies pabrėžimo pastabą“, Churchillis nurodė į tą paramą, kurią Anglija gaus iš Sovietų Sąjungos pusės, ir į „Jungtinių Valsybių ryžtingumą“. Toliau Churchillis pridūrė Churchillis, Čunkingo Kinija esanti Anglijos pusėje. Churchillis nurodė, kad priešas turi „iniciatyvą savo rankose“ ir Anglija neturinti galios atimti iš jo tą iniciatyvą.

Britams išduoti aukšti Irano karininkai

SOFIJA. Kaip pranešama iš Adanos, Irano valdžios organai išdavė britų karinės valdžios organams prie Rašid Ali Kailiano palydovų Teherane priklausančių Irako vyriausiojo štabo viršininką Amin Zakį ir pirmosios Irako divizijos viršininką pulkininką Kamel Šabidą, Irako motorizuotų karo pajėgų viršininką pulkininką Fahmį Saidą ir Irako karo aviacijos viršininką Mahmo'ą Salmavą. Irako karininkai jau važiuoja Bagdadą, kur juos teis karo teismas.

Generolas Guderianas

Jo šarvuotųjų armija, sutriuškinant bolševikus Kijevo miše, turėjo lemiamos reikšmės

BERLIN. Apie žinomą generolą pulkininką Heinz Guderianą, kurio šarvuotųjų armija lemiama reikšmės turėjo, dalyvaujama prie Kijevo penkių apsupty sovietų armijų naikinamajame mūšyje, DNB patiria įdomių smulkmenų. Po prieškarinio parengimo kadetu korpe Guderianas įstojo į naikintųjų batalijoną Nr. 10 Goslare. Vieno telegrafo batalijono jis 1913 m. buvo komandiruotas į karo akademią, o Didžiojo karo metu jis buvo paskirtas į generalinį štabą. Po karo jis inspektavo ryšininkų dalinius, o po to jis dirbo antrosios divizionų štabe Štetine. 1927 m., būdamas majoru, jis tarnavo Reicho karo ministerijos sausumos kariuomenės skyriuje. Paskui jis buvo autovežimiu dalinio Nr. 3 vadas Berlin — Lankwite, o 1931 m. — autovežimiu grupės inspekcinio štabo viršininkas. Toje vietoje būdamas, jis labai daug prisidėjo prie 100.000 vyrų kariuomenės autovežimiu kuopų perorganizavimo į naują šarvuotųjų dalinių korpa, kurio štabo viršininku jis buvo nuo 1925 m. Kai po metų jis pradėjo vadovauti vienai šarvuotųjų divizionai, jis jau buvo visiškai susigyvenęs su šarvuotųjų ginklais, ir tuo būdu netrukus po jo paskyrimo vadovaujanti šarvuotųjų dalinių generolu jis buvo paskirtas greituojų dalinių inspektoriumi. 1938 m. kovo 12 d. Guderianas, kaip pirmasis vokiečių karys, peržengia Austrijos sieną. Lenkijos žygyje jis vedė savo šarvuotųjų dalinius, kuriems jis vadovavo be galo atsidedęs ir su kuriais jis forsavo perėjimą per Brahe Lenkijos koridoriuje, sunaikindamas stiprias priešų pajėgas į rytus nuo Brahe. Likimas lėmė, kad jis tuo būdu tapo savo tėvynės išlaisvintoju. Jei greitai buvo užimta Lietuvos Brasta, tai pirmoje

eilėje yra jo žymaus vadovavimo ir jo kariuomenės dalinių puolamosios dvasios bei drąsos nuopelnas. Kaip pripažinimą už tai jis gavo 1939 m. spalio mėn. Riterio Kryžių.

Vakarų žygio pradžioje Guderianas buvo priskirtas kaip vadovaujantis generolas Rundsteedto sausumos kariuomenės grupės 19-jam motorizuotajam armijos korpiui. Ir čia jis vėl lemiamai prisidėjo prie daugelio mūšių laimėjimo. Lemiamą vaidmenį jis suvaidino, prasiveržiant ir persikeliant per Maasą prie Sedano ir pagaliau apsupant angli, prancūzų ir belgų armijas. 1940 m. birželio 11 d. prasidėjusios ofensyvos metu Champagne srityje jis su savo greitaisiais daliniais per dvi dienas pasitūmėjo iki pat Šveicarijos sienos ir tuo būdu atkirto Maginot liniją. Po vienos dienos jis su dalimi savo jungtinių pasuko į kairę pusę ir užėmė Belforto tvirtovę. 1940 m. liepos 19 d. Guderianas buvo pakeltas į generolus leitenantus.

Panašiu būdu, kaip Lenkijoje ir Vakaruose, Guderianas dabar vėl yra įrodęs nuostabias kario savybes žygyje prieš sovietus. Ir čia jis vadovauja savo daliniams, pasitiekdamas visais savo kareiviais, žinodamas, kad už jį kariai eina per ugnį ir galėdamas iš jų visko reikalauti, nes jis kiekvieną valandą gyvena tikro kario gyvenimą; staiga jis pasirodo vienoje vietoje, o kita valandą — jis jau kitoje vietoje, būdamas kartu su savo kareiviais savo šarvuotyje, einančiame per smarkiausią ugnį, ir tuo priduodamas savo kareiviams drąsos, kurios kupini yra visi jo žygiai. Jis sako: „Kur yra šarvuotieji, ten einama pirmyn“. Jo kareiviai sako: „Kur yra Guderianas, ten einama pirmyn“.

Lijono mugėje atidarytas vokiečių skyrius

VICHY. Vokietijos pasiuntinys Schleieris, kuris vakar popiet atidarė Lijono prekių pavyzdžių mugę vokiečių skyrių, 20 valandą, lydintas pramonės gamybos valstybės sekretoriaus Lehidaux, atvyko į Vichy. Čia valstybės galva maršalas Petainas jam suruošė priėmimą.

LJONAS. Ryšium su vokiečių skyriaus atidarymu šių metų Lijono mugėje, vakar popiet buvo pradėta eilė paskaitų aktualiomis problemomis. Paskaitose, kaip jau pranešta, tarp kitų, iš vokiečių pusės dalyvavo pasiuntinys Schleieris. Iš prancūzų buvo tautinės gamybos ministeris Lehidaux, generalinis sekretorius Bichelonne ir daug prancūzų ūkio atstovų. Gamybos ministeris Lehidaux savo kalboje, tarp kitko, pareiškė, kad Prancūzija dėl ang-

lų totalinės blokados žaliavų priversta pasirūpinti iš savo pagalbinių šaltinių metropolijoje. Todėl Prancūzija turinti panaudoti visas jėgas technikos srityje.

Gondaro tvirtovė

ROMA. Didvyriškas ties Gondaru esančios kalnų tvirtovės - Uolchefto, kuris jau nuo balandžio mėnesio vidurio buvo visiškai atskirtas nuo pasaulio, ir nepaisant sunkių nuostolių tik tuomet liovėsi kovojęs prieš daug stipresnį priešą, kai pritrūko maisto, atsparumas italų spaudos yra vadinamas Italijos imperijos Afrikoje kariuomenės ryžtingumo spinduliuojančiu pavyzdžiu. Atskiro Gondaro apygardos fašistų vado Poli pareiškimu, kurį paskelbė spauda, sakoma, jog jokie priešų pažadai ir grasini-

Pulkininkas J. Petraitis

Kaip jie mus sušaudė

31 Gegužės pabaigoje į mūsų kamerą atvarė tris jaunuolius: Leoną, Liudą ir Vikciją. Leonas turėjo šiemet baigti gimnaziją Kaune, bet jį prieš pat egzaminus suėmė beieinantį į gimnaziją už antikomunistinių atsišaukimų platinimą, nes vienas jo draugas jį išdavė. Liudas, profesorius sūnus, penkiolikos metų vaikas, ketvirtos klasės gimnazistas, suimtas už agitaciją ir atsišaukimų platinimą. Jį taip pat draugas išdavė. Jie mums pranešė, kad dabar masiniai gimnazistų areštai. Vikcius, aviacijos puskarininkis, Suvalkų Kalvarijų suimtas, kad bandė sieną pereiti. Jie nie kiek nenusiminė, daug žinių mums suteikė iš laisvės ir atsinešė į mūsų kamerą nepaprastai daug gyvumo ir linksnumo. Net senis Lovčinovskis, kuris visą laiką buvo labai nusiminęs, dabar pralinksmėjo ir atjaunėjo, nors jis ir neperseniausias, vieneriais metais už mane jaunesnis. Ypač Vikcius su Liudu tuojau susidraugavo, tiek daug pokštų iškerta, kad mes juokais leipstame iš jų.

Vieną naktį į mūsų kamerą įvedė rusą raudonarmietį. Jis pasisakė esąs Skvorcovas, vieno artilerijos pulko, kuris stovi Šančiuose, puskarininkis „politrukas“. Suimtas esąs „ni za čto, ni pro čto“, kad kažin koks jo geras draugas neteislingai jį įskundęs. Dabar esą labai daug

„politrukų“ ir „komandirų“ suiminėjama. Pradžioj jis buvo labai nusiminęs ir nežinojo, su kuo kalbėti. Po poros dienų, pamatęs, kad čia į jį niekas neskersakiuoja, ant duonos dar jam užtepa sviesto, nuo kurio jis pradžioj norėjo atsiskirti, bet paėmęs net nežinojo, kaip dėkoti, prijunko ir pradėjo kalbėti. Pradžioj dar jis bandė ginti komunistinę santvarką ir kolchozus, bet kai Vladas taip smarkiai ir drąsiai, gyvais pavyzdžiais, pradėjo jam įrodinėti tos santvarkos kvailumą ir žalingumą, jis ne tik jos nebegynė, bet dar ir pats ėmėsi pritarti. Vieną sykį, kai jau visiškai buvo su mumis susidraugavęs, labai susijaudinęs, kniūpščias atsigulė ant grindų ir, alkūnėmis galvą parėmęs, staiga prabilo į mus:

— Ei, draugai, duokit man papirosą surūkyti! Matau, kad jūs esate geri draugai ir tikri žmonės — jūs mane neišduosite, atvirai aš jums pasisakysiu, kas pas mus, Rusijoje, darosi. Jau daugiau, kaip dvidešimt metų mes nieko kito nematom, kaip tik baisų skurdą, badą, terorą ir kalėjimus! Ar ateis kada tam galas — mes nebetikime, nes mes jau pripratome prie to. — Tai pasakęs Skvorcovas nutilo, apsiašaroja. Mes irgi tylėjome, matėme, kad jis iš širdies kalba. Kiek patylėjęs jis toliau tęsė:

— Man dvidešimt penkeri metai, dar gerai atsimeinu, kaip mano tėvai gyveno. Aš esu liaudies mokytojas, mano žmona fabrike dirba. Neįstengiame tiek užsidirbti, kad nebūtume alkani; gerai dar, kad vaikų neturime. Nepatikėsite man, kad mes drabužius nešiojame dar tuos pačius, persiuvinėdami ir ločydami, kuriuos mūsų tėvai turėjo prieš revoliuciją, naujų įsigyti neimanoma. Aš, liaudies mokytoju būdamas, labai gerai matau, kaip mūsų žmonės gyvena ir tyliai verkia, nes garsiai verkti mes neturime

teisės, o per tiek laiko jau ir ašaros išdžiūvo. Mes negalime ne tik kalbėti, bet ir maštyti ką nors, nes gegužė gaujų visur pilna, nuo jų akies ir ausies nepasislėpsi. Mes vienas kito bijome, vienas kitą persekiojame, nes pas mus taip sutvarkyta, kad kiekvienas komunistas, ar komjau-nuolis iš „idėjos“ turi būti šnipas, ką nors nugirdęs ar pajutęs tuojau turi pranešti į NKVD, nes jei jis to nepadarytu — nebebūtų komunistas ir patsai nukentėtų. Jis būtų nubaustas pagal baudž. kod. 59¹³ (str.)

Skvorcovas nutilo, jo akys ašarų pilnos, mes irgi tylime. — E, draugai, dainuokime. Rusas negali verkti, neturi teisės nusiskusti. Daina tik yra rusų skundas, rusų ašaros. Girdite jūs: raudonarmiečiai, gatve eidami, dainuoja. Jie nedainuoja, jie verkia. Ir mes dainuokim:

— To ne veter vietku klonet... — užtraukė Skvorcovas gan melodingu tenoru, mes jam pritarėm.

— Nedainuokit! Kas jums leido dainuoti?! — sušuko prižiūrėtojas į „vilkelį“. Turėjome nutilti.

Po to Skvorcovą mes labai pamilome, kaip gerą draugą mūsų kameroje, nes jis buvo švelnios ir jautrios širdies žmogus. Niekad negirdėjau, kad jis nusikeiktų bei sublevizgotų, matyti, jis buvo gerų tėvų ir iš mažens gerai išaukietas. Jis man sakėsi, kad jo tėvas prieš D. Karą buvęs stambus valdininkas ir jis savo tėvus labai mylėjęs. Iš pasikalbėjimų su juo supratau, kad yra geras pedagogas ir myli savo darbą. Dabar tik nuo to darbo pašauktas į kariuomenę, baigęs politinių vadovų kursų ir paskirtas jaunesniuoju „politruku“ artilerijoje. Jo tėviškė už Maskvos buvusioj Vladimiro gubernijoje. Mes dabar su juo visiškai atvirai kalbame apie karą ir politiką. (B. d.)

Ateina diena, kai pati Anglija turės stoti į kovą

Vokiečių spaudos nuomonė apie Anglijos ir Amerikos pagalbą Sovietų Sąjungai

BERLIN. Lankraštyje „Deutsche Allgemeine Zeitung“ išspausdintas įžanginis s raipsnis, pavadintas „Susisiekimo kelių ginklai“. Straipsnyje svarstomos opios problemos dėl pagalbos teikimo tiek Anglijai, tiek ir Sovietų Sąjungai. Lankraštyje pažymima, kad jūrų susisiekimo kelių nesaugumas ir laivų soka neleidžia teikti bet kokią sėkmingą Anglijos ir Jungtinių Valstybių pagalbą savo bolševikiniam partneriui. Pasak lankraščio, jei priešas turėtų dar daugiau kaip 14 milijonų talpos laivų, kurie yra nuskandinti, tai jis galėtų plačiai

elgtis ir pagalbos teikimas sovietams nebūtų tada taip labai priklausomas nuo pagalbos teikimo Anglijai. Tačiau, kaip toliau nurodo lankraštis, šiandien yra tokia padėtis, kad bet kurios papildomos Jungtinių Valstybių pagalbos suteikimas tiek Anglijai, tiek ir sovietams reikalauja laivų, kuriuos anglai turėtų parūpinti. Jau vien dėl šios priežasties jų širdis niekad nebuvusi linkusi teikti sovietams pagalbą, ir po didžiojo mūšio prie Kijevo Londone dar daugiau linkstama manyti, kad ši pagalba sovietams niekuo negalėtų būti

naudinga ir kad praktiškai ji galėtų tik Didžiajai Britanijai pakenkti. Tuo būdu Anglija mananti, kad jau ateina diena, kai ji pati turės tiesiogiai dalyvauti kare. „Ta g visiškai suprantama“, pareiškia lankraštis „Deutsche Allgemeine Zeitung“, jei mūsų priešų pasitikėjimas „išganingu laiku“ yra kritęs Susisiekimo keliai, tie ginklai, su kuriais Anglija norėjo mus iš olc sumušti, šiandien pasidarė nenugalima kliūtimi visiems angli ir amerikiečių karo siekimams. Jokia pagalba iš užsienio negali išlyginti sovietų nuostolių, kurie tiek belaisviais, tiek užmušais, tiek ir sužeistais apskaičiuojami milijonais. Niekas nesugrąžina sunaikintų armijų, ir su visu 1939 m. pasaulio laivų tonażu nebegalima atvežti tiek reikmenų, kiek jų bolševizmas yra netekęs su prarastomis savo pramonės sritimis“. Baigia lankraštis šiais žodžiais: „Tas nuolatinis veikimas, į kurį jau daugiau kaip metai yra įsijungę mūsų povandeniniai laivai Atlanto vandenyno mūšyje, nuostabiu būdu daro pasekmių tollmiausioms Sovietų Sąjungos vietoms ir tuo prisideda prie didžiojo žemyno mūšio laimėjimų užtikrinimo, tuo tarpu, kai šis žemyno mūšis vėl savo rėžtu prisideda prie to, kad angli blokados ginklai padaromi atšipusiais. Tuo būdu tie du mūšiai vienas kitą papildė“.

Londono radijas apie Rytų frontą

AMSTERDAMAS. Šiandien vakare per Londono radiją majoras Lew's Hastingsas, tarp kitko, pareiškė: Sovietų pozicijos pietuose yra nepalankios. Vokiečių spaudimas yra kietas. Pietuose sovietai laiko kai kurias punktus prie Dniepro krantų, bet jų pozicijos

nera užtikrintos. Labai rimtas pavojus gresia didžiausiajai Sovietų Sąjungos pramonės sričiai pietuose. Mes Anglijoje teikiame sovietams visą pagalbą, kurią tik mes galime jai suteikti, tačiau nepalankių geografinių faktų tuo negalima panaikinti.

31 britų laivas taisomas Amerikoje

NEW YORKAS. Laivyno ministerija praneša, kad britų naikintojas „Firedrake“ ir britų pagalbinių kreiseris „California“ remonto tikslais stovi Bostono laivų statyklose. Associated Press praneša, kad iš viso Jungtinių Valstybių laivų statyklose yra jau 31 britų laivas.

chester“ (9.400 tonų talpos). Paskutinę savaitę tam pačiam tikslui į Jungtinių Valstybių laivų statyklas atplukdytas ir britų mūšio laivas „Resolution“.

NEW YORKAS. Associated Press žiniomis iš Filadelfijos, Jungtinių Valstybių laivyno statyklų komendantas kontradmirolas James Watsonas pranešė, kad kapitainiam remontui laivų statykloje yra britų sunkusis kreiseris „Man-

DUFF COOPERIS VYKSIAŠ I INDIJA STOCKHOLMAS. Apie tolimesnius Duff Cooperio planus praneša Reuters iš Singapūro, jog jis artimiausiomis dienomis lėktuvu skris į Indiją. Ten tarsi su vicekaraliumi. Grįždamas į Singapūrą, Duff Cooperis sustosias Burmoje, o toliau mano apsilankyti Australijoje.

pasidavė tik tada, kai neteko maisto

mai nepajėgė tos tvirtovės igulos paveikti. Nors šios igulos vyrai nebeteko drabužių ir pradėjo badauti, tačiau jie vis laikėsi ir nesvyravo.

ISAKYMAS DĖL EUPENO, MALMEDY IR MORENETO GYVENTOJŲ PILIETYBĖS BERLIN. „Reichsgesetzblatt“ savo paskutiniame numeryje skelbia įsakymą apie Eupeno, Malmedy ir Moreneto gyventojų pilietybę. Pagal šį įsakymą, kuris yra pagrįstas Fiurerio įsaku dėl šių sričių grąžinimo prie Vokietijos

Reicho įgyvendinimo, įsako, kuris buvo paskelbtas 1940 m. gegužės 23 d., visi tie asmenys, kurie pagal Versalio sutarties 36-ji straipsnį buvo gavę Belgijos pilietybę, dabar galutinai įgyja Vokietijos pilietybę. Tas pats galioja ir tiems asmenims, kurie, kaip brook ir Harrimanu. Ir šiame anbuvo gavę Belgijos pilietybę 1920 m. sausio 10 d.

AMSTERDAMAS. Angli žinių agentūra praneša, kad italų torpedinių lėktuvų sugadintas britų kovos laivas yra „Nelson“.

Žinios iš Rytų fronto

BERLIN. IX. 30. Paskutinėmis dienomis vokiečių karo laivyno vienetai pakartotinai labai sėkmingai puolė sausumoje esančius taikin us šiauriniame fronto ruože. Vokiečių kreiseriai „Leipzig“ ir „Emden“ ten sėkmingai apšaudė sovietų lauko ir artilerijos pozicijas.

BERLIN. IX. 30. Pietiniame Rytų fronto ruože rugsėjo 29 d. vėl stiprios vokiečių aviacijos jėgos prisidėjo prie sausumoje vykusių karo veiksmų. Buvo sugriautos geležinkelių linijos aplink Charkovą plačioje srityje. Buvo ten sunaikinti arba smarkiai apgadinti 33 transporto bei tiekimo traukiniai. Tame pačiame fronto ruože per oro kautynes pirmadienį buvo numušta 12 sovietų lėktuvų. Kiti šeši lėktuvai buvo numušti, puolant aerodromus.

Churchill sieht schwarz für England

„Der Feind hält die Initiative in der Hand, und England kann sie ihm nicht nehmen“

Amsterdam, 30. September. Wie der englische Nachrichtendienst über die heutige Churchill-Rede berichtet, bedauerte der Ministerpräsident, dass „zu häufige Erklärungen über die Politik der Regierung und Überblicke über die Kriegslage seitens der Minister erfolgt“ seien. In diesem Zusammenhang bemerkte Churchill, dass er weiter beabsichtige, die britischen Schiffverluste nicht mehr in regelmäßigen monatlichen Zwischenräumen bekanntzugeben.

Wie bereits in seiner letzten Rede, stellte er den Rückgang der Versenkung englischer und in englischen Diensten fahrender Tonnage während der letzten 3 Monate, der bekanntlich auf den starken Rückgang der für England fahrenden Schifffahrt überhaupt zurückzuführen ist, als einen Erfolg der englischen Abwehrmaßnahmen hin. Auch stellte er wieder die Hilfe seitens der USA in Aussicht, sie sei nunmehr „in absehbarer Entfernung“ zu erblicken, doch würde er es bedauern, meinte Churchill, wenn man über diese „Erfolge“ vorzeitig Jubeln würde.

Er habe auch keine „zuversichtlichen Prophezeiungen“ über die Zukunft zu machen. Man müsse vielmehr erwarten, dass der feindliche U-Bootkrieg mit einer größeren Anzahl von U-Booten durchgeführt werde als früher und dass er durch die Luftwaffe in verstärkter Masse unterstützt werde. Als eine „Bemerkung ermutigender Art“ bezeichnete er den Hinweis auf die Unterstützung, die England seitens der Sowjetunion zuteil werde, und auf die „Entschlossenheit der USA“. Im Fernen Osten, so fügte er hinzu, sehe man China (Tschungking) an der Seite Englands. Churchill gab zu, dass der Feind „die Initiative in der Hand“ halte und England nicht die Macht hatte, ihm diese Initiative zu nehmen.

Im weiteren Verlauf seiner Ausführungen ging Churchill auf die Unterstützung ein, die England und die USA der Sowjetunion angedeihen lassen wollen. Die Sowjetunion, so sagte er, habe ein Recht darauf zu wissen, welche monatlichen Quoten an Waffen und Ausrüstungsgegenständen ihr geschickt werden können. Immerhin müsse man dabei die Zufälle des Krieges berücksichtigen. Nur in der Kenntnis der möglichen Lieferungen könnten die Sowjets am besten die Lücke zwischen „den sehr schweren erlittenen Verlusten und

der Verminderung der Munitionsherstellung einerseits und der angekündigten britischen und nordamerikanischen Zufuhr andererseits füllen.“ Es sei durchaus möglich, dass die Transportfrage „eher als unser guter Wille und unserer Gefreudigkeit letzten Endes der begrenzende Faktor ist“.

Wenn auch England das grösste Interesse habe, die Sowjetunion so weit wie möglich zu unterstützen, so habe es doch gleichzeitig andere Interessen zu wahren. In vieler Hinsicht ähnelten die gegenwärtigen Probleme denen des vergangenen Jahres, als England sich „blutenden Herzens weigern musste, die letzten noch übrigen

Jägergeschwader zur Hilfe nach Frankreich zu senden“. Churchill ging weiterhin auf die britische Armee ein. Er gebe zu, dass England niemals eine Armee gehabt habe, die sich zahlenmässig mit den Armeen auf dem Kontinent habe vergleichen können. England werde auch niemals eine solche Armee haben. „Mit grosser Mühe“, so sagte er, „und viel Zeit, haben wir nun eine mittelgrosse, doch sehr gute Armee aufgestellt“. Die britische Armee aber habe nicht „so wiederholte erfolgreiche Erfahrungen wie die deutsche Armee, gehabt. Diese Erfahrungen sind sicher eine sehr grosse Quelle zugunsten der Wehrstärke“.

Italiener ostwärts des Dnjepr erfolgreich

Infanteriedivision erstürmte an zwei Tagen 210 Bunker

AUS DEM FUHRERHAUPTQUARTIER. 30. SEPTEMBER. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Bei der Durchführung der Operationen ostwärts des Dnjepr haben italienische Truppen stärkere Kräfte des Feindes aufgegeben und dabei mehrere tausend Gefangene gemacht. Im nördlichen Abschnitt der Ostfront führte eine Infanteriedivision am 28. und 29. September einen erfolgreichen Angriff auf eine zäh verteidigte Stellung durch. Sie erstürmte hierbei 210 feindliche Bunker.

Verbände der Luftwaffe bekämpften wirksam Bahntransporte im Raum um Charkow und setzten die Zerstörung des Bahnnetzes ostwärts von Leningrad sowie von Anlagen der Murmanskbahn fort.

Im Kampf gegen Grossbritannien vernichtete die Luftwaffe in der vergangenen Nacht ostwärts Great Yarmouth einen Frachter von 8.000 BRT und versenkte im gleichen Seegebiet aus einem grösseren Zerstörerverband heraus eines der Kriegsschiffe durch Bombenvolltreffer. Weitere Angriffe richteten sich gegen Hafengebiete an der schottischen Ostküste und im Südosten der Insel.

In Nordafrika bombardier-

ten Sturzkampfflugzeuge Verladeeinrichtungen und Munitionslager in Tobruk. Kampfflugzeuge beschädigten im Mittelmeer ein Handelsschiff und schossen einen britischen Bomber ab.

Der Feind flog in der letzten Nacht in das norddeutsche Küstengebiet ein und drang mit einzelnen Flugzeugen bis in die weitere Umgebung der Reichshauptstadt vor. Durch Bombenwürfe auf Wohnviertel, vorwiegend in Hamburg, hatte die Zivilbevölkerung Verluste an Toten und Verletzten. Die britische Luftwaffe verlor gestern und im Verlaufe dieser Nacht insgesamt 11 Bombenflugzeuge.

Die endgültigen Kriegsschäden von Dünkirchen

82% H. aller Häuser sind völlig zerstört

Die französischen Behörden haben im Gebiet von Dünkirchen die endgültigen Kriegsschäden festgestellt. Bis zum 1. August sind in der Stadt Dünkirchen selbst 2650 Gebäude von 3387, d. h. also 82%, zerstört worden. In der Hafendstadt Saint Malo sind von rund 3.000 Wohnhäusern 635 zerstört und rund 150 stark beschädigt worden. In Rosendahl sind von rund 4.000 Gebäuden 810 dem Erdboden gleichgemacht und 1656 durch Kriegseinwirkungen beschädigt worden. Im ganzen Verwaltungsbezirk Dünkirchen wird die Zahl der zerstörten Häuser, die so schwer beschädigt wurden, dass sie nicht bewohnbar sind, auf zusammen 7.000 veranschlagt. Über das flache Land liegen noch keine statistischen Angaben vor.

Catroux in keiner Weise die Haltung Frankreichs beeinflussen könne.

Austausch von deutschen und englischen Schwerekriegsbeschädigten

Berlin, 30. September.

Auf Anregung von deutscher Seite findet jetzt erstmalig, wie DNB von zuständiger Seite erfährt, ein Austausch von deutschen und englischen Schwerekriegsbeschädigten sowie von Ärzten und Sanitätspersonal statt, die im Lauf der bisherigen Kämpfe in Gefangenschaft gerieten. Der Austausch wird am 4. Oktober in einer Hafendstadt der besetzten Kanalküste vorgenommen. Die Angehörigen sind von der bevorstehenden Ankunft bereits verständig.

Wallen SS gegen Panzerkräfte

Berlin, 30. September.

Die Truppen einer Division der Waffen-SS kämpften in der Zeit zwischen dem 25. und 29. September im Nordabschnitt der Ostfront erfolgreich gegen sowjetische Panzerkräfte. In diesen fünfjährigen Kämpfen wurden von dieser Division, wie D. E. von zuständiger Seite erfährt, insgesamt 51 sowjetische Panzerkampfwagen vernichtet. Ein SS-Sturm dieser Division zeichnete sich in diesen Kämpfen besonders aus. Am 25. September schoss er mit einem Panzerabwehrgeschütz allein 13 Sowjetpanzer ab.

Als Abschluss des 7. internationalen Musikfestes gelangen im Theater La Fenice sinfonische Werke zeitgenössischer italienischer Musiker zur Aufführung. Das Programm umfasste Stücke von Ghedini, Pizzetti, Petraschi und Casella.

Durch Dammöffnungen oder Dammbrücke ist ein Teil des Küstengebietes vom Meer überschwemmt worden. Die Felder, die dort sind, werden auch nach Abfluss des Wassers Jahre hindurch unfruchtbar bleiben.

Frankreich verzichtet nicht auf seine Rechte in der Levante

„Die Unabhängigkeitserklärung Syriens durch den Verräter-General Catroux ändert nichts an der von der französischen Regierung schon mehrfach gemachten Feststellung, dass Frankreich auf seine Rechte in der Levante nicht verzichte und irgendwelche politischen und territorialen Veränderungen, die Syrien und Libanon betreffen, nicht anerkennt“, erklärte heute ein Sprecher der französischen Regierung. Er fügte hinzu, dass die Proklamation von

Unaufhörliche Kette schamloser Lügen

Die Pressepolitik der Achse und die ihrer Gegner/Dr. Dietrich auf einem Presseempfang

Berlin, 30. September.

Auf einem Empfang, den der Reichspressechef in Gegenwart des italienischen Botschafters Alfieri zu Ehren einer italienischen Journalisten-Delegation gab, machte Dr. Dietrich bemerkenswerte Ausführungen über die Pressepolitik der Achse und die Publizistik ihrer Gegner. „Wenn die Presse im Dienste der Völker die haben Aufgaben, die ihnen die neue Zeit stellt, erfüllen will“, so erklärte Dr. Dietrich, „dann darf sie nicht käufliches Werkzeug von Einzelinteressen, sondern muss Willensdruck der Völker und ihrer Gemeinschaftsinteressen sein“. Dietrich befasste sich sodann mit dem Problem der Nachrichtenpolitik und stellte fest, dass jene, die der deutschen Berichterstattung vertrauten, stets gut beraten waren, während diejenigen, die den Parolen der „angelsächsischen Zeitungsjuden“ glaubten,

eine unaufhörliche Kette schamloser Irreführungen und furchtbarer Enttäuschungen erlebten.

„Und wenn wir“, so erklärte Dietrich, „dann und wann aus militärischer Disziplin, um unseren Soldaten ihr hartes Werk nicht zu erschweren, einmal eine Zeitlang schweigen, so ist es meist die Zeit in der die deutsche Wehrmacht handelt“. Bei unseren Gegnern ist das allerdings anders. Die Zeit, in der wir schweigen handeln, ist die Zeit, in der sie schamlos lügen. Aber je schamloser sie lügen, um so furchtbarer ist ihr Erwachen, wenn die Tatsachen immer aufs neue ihren Schwindel entlarven.

Tag für Tag stehen sie am Pranger.

Was würden sie schon heute darum geben, wenn sie ihre tausendfachen Lügen ungeschehen machen könnten. Aber sie sind schwarz auf weiss gedruckt, und wir werden dafür Sorge tragen, dass sie nicht der Vergessenheit anheim fallen. Sie werden

der Verwunderung sich leicht von uns weisen können. Da fliesst in unserem Körper ein Heilmittel umher, das in diesen Fällen gar nicht als Heilmittel von selbst wirkt — auch wenn es die Abwehrstoffe gegen viele Krankheiten trägt. Erst der Arzt, der mit seiner Kanüle der Vene des Kranken etwas Blut entnimmt, einen bestimmten Stoff zusetzt, um die Gerinnung zu verhindern und es schliesslich wieder in einen Muskel einspritzt, macht es zu einem wunderbaren Medikament.

Dr. Heinz Gruppner.

für alle Zeiten ein Dokument ihrer Schande und eine Warnung für die Völker sein.

Reichspressechef Dr. Dietrich fuhr fort: „Churchills und Roosevelts Nachrichtenpolitik ist die dümmste, die man überhaupt machen kann. Sie wird an Dummheit nur noch übertroffen von den Leuten, die ihr Glauben schenken. Churchills Lügenpolitik ist die Politik eines Hasardeurs, der nichts zu verlieren hat. Roosevelt dagegen ist ein Falschspieler, der alles vom englischen Empire zu gewinnen hofft. Beide zusammen aber sind sie die grössten Volksbetrüger aller Zeiten. Sie haben kein soziales Gewissen. Sie sind Ueberreste aus der Tertiärzeit des Kapitalismus. Von diesen Museumsfiguren menschlicher Rückständigkeit, die mit moralischen Phrasen um sich werfen, lassen sich Millionen und aber Millionen leichtgläubiger Menschen auf dem Erdball tagtäglich belügen und blind ins Verderben führen. Und das alles, weil diesen Heuchlern eine Presse zur Verfügung steht, die nicht dem Interesse der

Völker, sondern der Blutherrschaft des Geldes dient“.

Den Weg der geistigen und moralischen Erneuerung der internationalen Publizistik habe die europäische Presse, wie Dr. Dietrich zum Schluss unterstrich, unter Führung des Achsen-Journalismus bereits beschritten. Er sei berufen, der geistige Sammelpunkt für jene Journalisten aller Länder zu sein, die den Willen haben,

frei von den Fesseln des Kapitalismus nur dem Wohle ihrer Völker zu dienen.

Botschafter Alfieri gab seiner besonderen Freude darüber Ausdruck, als ehemaliger Propagandaminister und Journalist wieder mit dem Reichspressechef und den deutschen Pressevertretern zusammen zu sein. Er unterstrich insbesondere die Ausführungen über die bahnbrechende Aufgabe einer neuen Auffassung vom Journalismus, die sich die Presse der Achsenmächte zu eigen gemacht habe. „Journalist sein“ sagte Alfieri, „ist bei uns kein Beruf, sondern eine Mission“.

KURZE TAGESMELDUNGEN

Zum neuen Bürgermeister Londons wurde, wie der Londoner Korrespondent von „Social-Demokraten“ meldet, gestern Sir John Laurie gewählt.

DER SCHWEIZERISCHE NATIONALRAT genehmigte Montagabend das deutsch-schweizerische Wirtschaftsabkommen sowie den Handelsvertrag mit der Slowakei.

DIE LEICHE MARCONI, die provisorisch in Bologna beigesetzt war, wird Anfang Oktober, wie die Blätter melden, in feierlicher Form das zur ewigen Erinnerung an den Bahnbrecher der Funktelegraphie in Pontecchio errichtete Mausoleum überführt werden.

Mit den Sowjets wird kein Friede geschlossen!

Obwohl angesichts des Siegeslaufes der deutschen Truppen seit Beginn des Krieges und vor allem angesichts der im Osten erzielten geschichtlich einmaligen Erfolge Gerüchte über angebliche deutsche Friedensfühler, wie sie von gewissen ausländischen Sendern kolportiert werden, sich von selbst richten und als das Herausstellen, was sie tatsächlich sein sollen, nämlich der Versuch einer Beeinflussung naiver Gemüter, dementiert man in der Wilhelmstrasse derlei Verlautbarun-

gen aufs entschiedenste. Auch nicht das eringste Körnchen Wahrheit ist, wie man auf eine Frage aus Kreisen der Auslandspresse betont, an solchen Behauptungen. Mit den Sowjets wird, so stellt man ein für allemal fest, kein Friede geschlossen, die Sowjets werden vernichtet. Ein Paktieren mit dem Bolschewismus ist ausgeschlossen, vielmehr wird der Bolschewismus ausgelöscht.

Der schweizerische Armeestab teilt mit: In der Nacht vom 28. auf den 29. September 1941. wurde das schweizerische Gebiet östlich Basel-Sankt Gotthard von einer Anzahl englischer Flugzeuge überflogen. Es handelte sich um Bomber, welche Ziele in Oberitalien angriffen. Die Rückflüge erfolgten ebenfalls durch die Schweiz. In verschiedenen Gegenden wurde Fliegeralarm gegeben. Die Abwehrbatterien traten in Aktion.

EINEN NEUEN SCHNELLIGKEITSREKORD über die Luftverbindung zwischen Buenos Aires und Rio de Janeiro stellte auf seiner letzten Fahrt ein Flugzeug der italienischen Südamerikanerlinie „Lati“ auf. Die Strecke wurde mit einer Savoia Marchetti-Maschine in fünf Stunden 55 Minuten zurückgelegt, wobei das Flugzeug eine Durchschnittsgeschwindigkeit von 470 Stundenkilometern erreichte.

Eigenes Blut als Heilmittel

Versuche und Erleichterungen bei Schlaganfällen

Die Behandlung mit eigenem Blut ist eine merkwürdige Sache. Erstens will es uns nicht recht in den Kopf, dass unser eigenes Blut, das durch unsere Adern rinnt, dann ein Heilmittel sein soll, wenn man es dem Körper entnimmt und sofort wieder an einer anderen Stelle einspritzt. Zweitens: wir erzielen mit der Eigenblutbehandlung zahllose Erfolge, ohne dass wir genau wissen, wie sie zustandekommen. Wir stellen uns lediglich vor, dass bei der Einspritzung des eigenen Blutes auf den Körper ein starker allgemeiner Reiz ausgeübt wird, durch den die Abwehrkräfte verstärkt werden. Lassen wir diese theoretischen Überlegungen beiseite: wir werden eines Tages hoffentlich berichten können, was hinter dem Geheimnis des Eigenblutes steckt.

Die Zahl der Krankheiten und krankhaften Störungen, gegen die im Laufe der letzten Jahre mit Eigenblut vorgegangen wurde, ist Legion — wir können uns ersparen, sie aufzuzählen. Wir wollen nur ein kleines Kapitel aus diesem grossen Gebiet herausgreifen. Medizinalrat Dr. Kühn berichtete kürzlich in der „Medizinischen Welt“ über seine Erfahrungen mit dieser seltsamen Methode, und da er als Arzt in dem berühmten Jobbad Tölz tätig ist, liegt es nahe, dass er sich mit Patienten befasst, die durch einen Badaufenthalt Linderung ihrer Leiden suchten. Unter ihnen finden sich, den speziellen Wirkungen von Tölz entsprechend, besonders viele, die Schlaganfälle hinter sich hatten oder die eine Neigung zu solchen Zuständen zeigten.

Medizinalrat Dr. Kühn hat nun, fussend auf Erfahrungen anderer, an einer grossen Zahl seiner Patienten — es sind einige hundert — die Eigenblutbehandlungen angewendet; allerdings hat er keine der üblichen Behandlungsmethoden damit ersetzt. Eigenblutinjektion war für ihn eine zusätzliche Hilfe. Sie stellte sich als so wirksam heraus, dass man sich ihrer wohl bald noch häufiger bedienen wird.

Vier Gruppen von Patienten wurden unterschieden. Die erste umfasste sol-

che Kranke, die bereits einen Schlaganfall durchgemacht haben und nun, mit einer starken Drucksteigerung im Gehirn unter dem Damoklesschwert e. Rückfalls leben. Hier zeigte sich, dass unter dem Einfluss des Eigenblutes diese Gefahren zurückgedrängt wurden. Dieses Ergebnis an den fortgeschrittenen Krankheitszuständen überrascht wahrscheinlich auch manchen Fachmann. Folgen des ersten Schlaganfalles, z. B. halbseitige Lähmung, Muskelschwäche, Gliederzittern wurden gebessert. Als Beispiel dafür mag ein Patient gelten, der bei einem Alter von über 60 Jahren obendrein noch einen Autounfall mit Gehirnerschütterung, Rippenbrüchen und anderen Schäden überstand.

Die zweite Gruppe umfasste Kranke, bei denen man mit der Eigenblutbehandlung bei Beginn des Schlaganfalls zu Hilfe kommen konnte. Begreiflicherweise ist hier die Zahl geringer — aber ein Erfolg ist trotzdem bereits zu beobachten. Zu der dritten Gruppe werden jene gerechnet, die deutliche organische Störungen aufwiesen: starkstes Schwindelgefühl, einseitiges Gliederzittern und Gefühl des Eingeschlafenseins, Gliederschwäche, abnorme Kälte- und Wärmegefühle, Sehstörungen u. ähnliches, während die vierte Gruppe Patienten mit leichteren Störungen umfasst: Schwindelgefühl, Ohrensausen, Vergesslichkeit, dumpfer Kopf- und Stirnschmerz. Bei den Kranken aller dieser Gruppen konnten die Kranken an sich selbst das deutliche Gefühl der Besserung feststellen, und die Gefahr des Schlaganfalles wurde durch die Eigenblutbehandlung auf ein Minimum herabgesetzt. Wenn auch der Blutdruck gesenkt wurde, so ist dies möglicherweise nicht auf das Konto der Eigenblutinjektion zu setzen, sondern der Wirkung der Tölzer Jodquellen zugute zu rechnen. Der allgemeine Erfolg dieser Behandlung ist jedenfalls nicht zu übersehen.

Wenn wir diese nüchternen Feststellungen, mit denen wir die Erfolge des Tölzer Arztes erfahren, noch einmal überdenken, so werden wir das Gefühl

Dailininkų salionėlyje

Laisvės Alėjos pradžioje, netoli Mickevičiaus gatvės kampo, prisiglaudė ir jau daugiau kaip porą mėnesių veikia dailininkų salionėlis. Langenose išstatyti kai kurie meno dalykai kreipia dėmesį ir kviečia užėiti. Tuo labiau tai daroma dabar, kada pakibęs rudens lapas su rudens varšom ir nuotaika primena, kad žmonėms netrukus dažniau teks pabūti savo kambariuose. Todėl nenuostabu, kad kambario aplinkoje malonu pamatyti tų spalvų ir varšų, kurių teko matyti vasarą ir pavasarį.

Dailininkų salionėlis grožio ir skonio mėgėjų yra lankomas. Kiekvienas, peržengęs salionėlio slenkstį, ašiduria ties žaviu spalvų mirgesiu ir žaismu.

— Puikios aguonos, — pasakoja jauna geltonplaukė savo juodbrūviui palydovui, nusiėmusiam skrybėlę ir stebinčiam iš tikro puikias dailės aguonas.

— Tai Mackevičiaus paveikslas, paprastai mėgstančio šviesesnes varšas ir žydnčias nuotakas, — paaiškina vedėja.

Antai jo alyvos Capri saloje ir kitokie krūmai, — pridėda ji rodydama kitą paveikslą.

Tuo tarpu geltonplaukės palydovas bando atspėti gretimo paveikslu autorius.

— O anas šalia Mackevičiaus, tur būt, Kalpoko.

— Taip, tikrai Kalpoko.

— Ta signorina nulipanti laiptais, — pridėda geltonplaukė, — kažkur matyta arba tikriau matytos dailininko mėgiamosios spalvos.

Truputį į šalį nuo šio paveikslu,

pačtame kampe prie lango, pakabintas didelės karinis paveikslas. Ten matyti vadas ant žirgo, o aplinkui kariai. Tai aiškiai istorinės temos paveikslas. O pats paveikslas Ušinskio.

— Algirdas ties Kremliaus varšais, — aiškina vedėja. — Šiandien paveikslu žiūrėjo vienas pirkėjas. Tuo tarpu galutinio žodžio nepasakė, bet žadėjo dar kartą atsilankyti. O štai atidėti į šalį du paveikslai. Jūs nupirkite vokiečių pareigūnai.

Salionėlis, nors nedidelis, tačiau visą varšų gamą sunku apžėpti. Paveikslų varšos, spalvos sklaido dėmesį savo žaismais. Tačiau kiekvienas gali suėkti savo žvilgsnius ties norimu paveikslu. Yra stalielis, kur kyšo puokštė gėlių, o aplinkui kelios pintinės kėdės.

Todėl truputį reikia prisėsti. Pakeli galvą ir stačiai matai Dubingių peizažą, kuris būdingas savo žalsvu fonu. Kas buvo Dubingiuose, sutiks, kad čia ta pati Dubingių apylinkių nuotaika, tik dailininko impresiškai pavaizduota. Čia pat iš kampo į paveikslą žiūri kažkokio piemenėlio statula. Vadinas, čia yra ir skulptūros dalykų. Tik gal dabar jie išparduoti. Tiesa, ten antrame kampe pastatyta kažkokio kipšo iš medžio skulptuota galva.

Salionėlyje drauge pardavinėjamos lietuviškų atvaizdų atvirutės, o taip pat ir knygos memo tomis. Visa tai gerai žmonių perkama, be to, dailininkai turi kur parodyti savo darbus. Pagaliau, tai yra maža kultūrinė reprezentacija.

Sportas

ANILIONIS LAIMĖJO

Vakar buvo baigtas veik savaitę užtrukęs rudens lauko teniso turnyras. Vyru vienoto baiginiame susitikime Anilionis pasirodė geros formos ir gana lengvai įveikė Ramoškį 6:2, 6:1, 6:0. Tuo būdu turnyro nugalėtojai yra šie tenisininkai: vyrų vienetė Anilionis, moterų vienetė Ščukauskaitė, vyrų dvejetė Anilionis — Saldaitis ir mišriam dvejete Dauskauskaitė — Viršulis. Moterų dvejeto varžybų iš viso nebuvo. Apskritai, turnyras sukėlė nemažą susidomėjimą ir parodė, kad mūsų teniso klasė po truputį kyja. Turnyrą pravedė Saldaitis.

FUTBOLU TURNYRAS

Šeštadienį Kauno sporto aikštyne numatoma pradėti futbolo turnyrą. Klubai savo vienuolikes registruoja Kūno Kultūros Rūmuose. Registracijos paskutinė diena — penktadienis.

Suomių sporto žvaigždės fronte

Per paskutinius dvejus metus jau antrą kartą suomių sportininkai išėjo į frontą. Ietis, diskus ir bėgimo batelius pakeitė šautuvai, kulkošvaidžiai ir ilgi karaviškieji batai.

Suomių lengvatletų treneris Armas Valste šiuo metu dirba radijofone, kaip leitenantas. Nežiūrint propagandinio darbo, Valste nenutraukia ryšių su sportininkais ir jiems laisvais pataria, moko ir nurodo klaidas. Paovo Nurmis dirba didelį jaunumės darbo stovykloje. Taip pat kiti olimpiniai žaidimū didvyriai, kaip Iso-Hollo ir Salminen, užsivilkę karių uniformas. Jaunoji bėgikų karta su Maeki ir Matti Jaervinenu priešaky taip pat įaitelė į karo aparatą. Kiti žymūs ietininkai, peržengę 75 m ribą, Mikkeila ir Nikkanenaa pasekė jų pėdomis.

Vidurinių nuotolių bėgikai Pekuris ir Kurkis, sprinteriai Storskruubas, Kronquistas, Tammiste, geriausi trisūolio specialistai Rajasaari ir Norenas, pirmaujai šuolyje į aukštį Kalima ir Nicklenas, kurie ne kartą yra peršokę 2 m, šuolininkai su kar-

timi Laehdes Maekis ir Refnikka, — visi šie yra fronte.

Be lengvatletų kariais tapę ir slidininkai, kurių nuopelnai nesename suomių — bolševikų kare ir dabar kelia nuostabos jausmą, kada jie itin pasižymėjo tikslia orientacija bei antpuolių smarkumu. Vienas jų, Remesas, dabar leitenantas, atžymėtas Mannerheimo kryžiumi, aukščiausiu ordinu suomių armijoje. Kartą Remesas buvo sužeistas, bet vis tiek nepalikė savo vietos ir toliau vadovaudamas daliniui suruošė antpuolį.

Toliau karių tarpe sutinkame slidininkus Niemi, Alankuippi, Klaus, Olli ir Eero Karpinena.

Neatsilieka ir kitų sporto šakų atstovai. Į frontą yra išvykęs ilgametis vidurio puolikas Svanstroemas, be to, „greičiausias futbolininkas šiaurėje“ Gunnaras Astroemas, dabar nelakstas po aikštę, bet kaip ryšininkas skubas iš vienos vietos į kitą.

Šis karas pareikalavo aukų ir iš sportininkų tarpo. Labiausiai apgalvestajamas vieno geriausio pasaulioje slidininkų, Kalle Jaikano, netekimas. Be slidžių, jis buvo pirmasis suomių, paskutiniomis metais rutulio stūmime pasiekęs 15,17 m, nors geriausia yra pasėkmė šioje varžyboje yra 15,95 m. Taip pat žuvo vienas gabeonių jaunųjų ilgų nuotolių bėgikų, neseniai 5000 m sukores per 14:36,2 ir 10.000 m per 30:07,6. Be šių yra ir daugiau sportininkų, didvyriškai žuvusių kovos lauke.

Visos šios aukos tokiam mažam kraštui, kaip Suomija, yra skaudus nuostelis. Vis dėlto suomių ryžtingai kibo į išlaisvinimo karą, atsimindami senos išminties žodžius: Dulce et decorum est pro patria mori.

Dar galima įstoti į Vidur. Miškų Mokyklą Vilniuje

Nors Vidurinėje Miškų Mokykloje mokslas jau prasidėjo, bet dar ne visos laisvos vietos yra užpildytos; norintieji į Vidurinę Miškų Mokyklą įstoti mokyti gali dar atvykti, — artimiausiu laiku jie bus dar priimti. Atvykdamai turi atsivežti išeitojo mokslo pažymėjimą. Kadangi oficialus priėmimo terminas jau praėjo, tai, kaip ir kiekvienais metais, ligi visos vietos bus užpildytos, kiekvienas atitinkamas reikalaujamas sąlygas bus be atskiro prašymo priimtas. Reikalaujamos sąlygos yra tokios: turi būti baigęs 5 klases seniau reformuotos gimnazijos, arba 6 klases nerefor-

muotos, arba 9 klases pereinū metų reformos; turi būti sveikas. Atsivežti reikia maišą čiūžiniui ir kitus reikalingus daiktus.

Šiais mokslo metais yra numatyta žymiai besimokantiems ekonominė parama, kuri bus tolygi seniau, prieš bolševikų okupaciją, mokykloje teiktajai. Todėl nereikia tikėti gandams, kurie plačiai yra paplitę, esą mokykloje pragyvenimas šiemet būsiąs labai sunkus.

Kurie į mokyklą jau yra padavę prašymus, yra priimti ir prašoma atvykti.

Mokyklos Direktorius

Ekranas

„PANDURŲ TRENKAS“

Albers — magiškas žodis, Vokietijoje į kino teatrų sutraukia vikštinės žmonių. Apskritai, šis artistas labai mėgiamas ir laikomas vienu didžiųjų publikos favoritų. Su Hans Albers vaidyba savo laiku turėjo eilę progų susipažinti ir Kauno kino filmų entuziastai. Viena paskutiniųjų filmų demonstruotų prieš bolševikų atėjimą, ir dar iki šiol išlikusi žiūrovų atminty, buvo „Kapitonas Oliveris“ („Wasser für Canitoga“). Šių metų sezono jau matėme su Hans Albers filmą „Carl

Peters“, o dabar „Forum“ pradėta demonstruoti „Pandurų Trenkas“.

„Pandurų Trenkas“ yra sukta ne be istorinio atspalvio, nors nuo tikrų istorinių faktų nesibijoma nukrypti. Filma vaizduoja Marijos Teresės laikų ir jos karinius kivirčius su Prancūzija. Hans Albers pasireiškia visose savo didybėje pandurų vado Trenko vaidmeny. Artistas ryškiai pagaua savo atkuriamąjo tipo bruožus, įprasmina ir pateikia žiūrovams kaip išbaigtą meno atlaują. Nors vaidmuo

Pono Švietimo Generalinio Tarėjo įsakymu atleidžiami iš tarnybos ar išbraukiami iš tarnautojų sąrašų:

1. Kaune III-sios amatų mokyklos mokytojas Vėbra Petras nuo rugsėjo 1 d.,
2. Kauno III-sios amatų mokyklos I. e. j. mokytojo pareigas Kecloris — Zubka Kazys nuo 1941. IX. 1 d.,
3. Vilniaus II-sios amatų mokyklos direktorė Steponavičienė Jadvyga nuo 1941. IX. 1 d.,
4. Vilniaus pilnosios vidurinės ekonominės mokyklos mokytojai: Bıldıziukevičius Adomas, Borkevskis Feliksas, Menžinskis Zacharijus, Mačionienė Nina ir Stoliažinskis Antanas nuo 8. m. rugsėjo 1 d.
5. Šiaulių amatų mokyklos jaun. inspektorius Šalkauskas Augustinas nuo 1941. IX. 1 d.
6. Šiaulių amatų mokyklos mokytojas Augustinas Adomas nuo 1941. IX. 1 d.,
7. Šiaulių amatų mokyklos mokytojas Pauža Vladas jam pačiam prašant nuo 1941. IX. 1 d.,
8. Šiaulių amatų mokyklos ir staitybos kursų mokytojas Jablonskis Vytautas nuo 1941. IX. 1 d.,
9. Šiaulių amatų mokyklos j. mok. Zubkuvienė Angelė nuo 1941. IX. 1 d.,
10. Kauno III-sios amatų mokyklos mokytojas Grosmanas Abramus nuo 1941. VI. 22 d.,

11. Kauno III-sios amatų mokyklos mokytojas Verbiokas Petras nuo 1941. VI. 16 d.,
12. Telšų amatų mokyklos I. e. j. mokytojos pareigas Milevičiūtė Aldona nuo 1941. IX. 15 d.
13. Telšų amatų mokyklos mokytojas Galžauskas Edmundas, ištremtas į SSSR, nuo 1941. VII. 9 d.,
14. Šiaulių valst. Prekybos Mokyklos mokytojas Smulkevičius Pranas, žuves partizaninėse kovose, nuo 1941. VIII. 21 d. išbraukiamas iš mokytojų sąrašų,
15. Šiaulių amatų mokyklos j. mokytojas Pautienius Petras nuo 1941. VIII. 1 d.,
16. Kėdainių amatų mokyklos instruktorius Ramanauskas Julius, bolševikų suimtas, nuo 1941. V. 12 d.
17. Kėdainių amatų mokyklos instruktorius Petkevičius Petras, suimtas už bolševistinį aktyvumą, nuo 1941. VI. 22 d.
18. Telšų amatų mokyklos direktorius Šaulys Kipras, žuves per karą, nuo 1941. VI. 22 d.
19. Kėdainių amatų mokyklos I. e. j. mokytojos pareigas Kaganienė Reza nuo 1941. VI. 22 d.

Gimnazijų, progimnazijų ir specialinių mokyklų mokytojų skyrimai ir perkėlimai

- P. Švietimo Generalinio Tarėjo įsakymu padaryti šie progimnazijų ir specialinių mokyklų mokytojų skyrimai ir perkėlimai:
1. Pakalniškis Aleksandras nuo 1941. IX. 1 d. skiriamas Kauno prekybos mokyklos mokytoju,
 2. Vilniaus Technikumo mokytojas Puodžiūnaitis Benediktas nuo rugsėjo 1 d. laikinai skiriamas to pat Technikumo inspektorium.
 3. Rožanskas Aleksas, atkalinai ejęs Ukmergės amatų mokyklos direktoriaus pareigas, gražinamas į savo tiesiogines mokytojo pareigas nuo 8. m. rugsėjo 16 d.
 4. Smetona Antanas nuo 1941. IX. 16 d. skiriamas į Kauno IV-ją amatų mokyklą mokytoju.
 5. Lukoševičienė Bronė nuo 1941. IX. 16 d. skiriama į Panevėžio Prekybos Mokyklą mokytoja,
 6. Tupalskytė Bronė nuo 1941. IX. 16 d. skiriama į Panevėžio Prekybos Mokyklą mokytoja,
 7. Šalna Juozas nuo 1941. IX. 16 d.

8. Martyšius Jonas nuo 1941. IX. 16 d. skiriamas į Šiaulių Prekybos Mokyklą mokytoju,
9. Kupetas Jonas nuo 1941. IX. 16 d. skiriamas į Panevėžio Prekybos Mokyklą mokytoju,
10. Memėnas Kazys nuo 1941. IX. 16 d. skiriamas Ukmergės Amatų Mokyklos direktorium,
11. Kauno suaug. gimnazijos mokytojas Melnikas Kazys nuo 1941. IX. 1 d. skiriamas to pat gimnazijos inspektorium,
12. Mok. Ona Zenkevičiūtė nuo 1941. IX. 1 d. skiriama Alytaus gimnazijos inspektore,
13. Mokytojas Viktoras Alekna nuo 1941. IX. 1 d. laikinai skiriamas Alytaus gimnazijos inspektorium,
14. Marijampolės 1-joj gimnazijoje skiriami nuo 1941. IX. 1 d. inspektoriais mokytojai Zigmas Masaitis ir Jonas Balavičius.
15. Jurgis Kiaunė nuo 1941. IX. 1 d. skiriamas Vilkaviškio gimnazijos inspektorium,

16. Rapolas Stankūnas nuo 1941. IX. 1 d. skiriamas Ukmergės gimnazijos inspektorium,
17. Aloyzas Jančys nuo 1941. IX. 1 d. skiriamas Utenos gimnazijos inspektorium,
18. Grytė Alfonsas, Telšų amatų mokyklos mokytojas, nuo 1941. VI. 22 d. skiriamas to pat mokyklos direktorium,
19. Kauno suaug. gimnazijos inspektorė G. Būgaitė jos pačios prašymu atleista nuo 1941. IX. 1 d. iš pareigų ir palikta to pat gimnazijos mokytoja,
20. Alytaus gimnazijos inspektorius Pranas Jonas Purvis nuo 1941. IX. 1 d. atleistas ir paliktas mokytoju,
21. Panevėžio amatų mokyklos I. e. j. mok. pareigas Vainauskas Vladas keliamas į Panevėžio prekybos mokyklą mokytoju nuo 1941. IX. 1 d.
22. Kauno IV-sios amatų mokyklos mokytoja Elena Pušytė keliamą į Vilniaus II-ją valst. amatų mokyklą direktore nuo 1941. IX. 24 d.

nėra lengvas, tačiau Hans Albers jis suteikia dėkingą progą pademonstruoti savo valdybinius sugebėjimus. Be to, Hans Albers atlieka ir porą kitų tos filmos vaidmenų, ir čia jis išpaudžia pėdsaką žiūrovų dėmesy.

Moterų vaidmenys tenka Käthe Dorsch ir Sybille Schmitz. Jos tinkamai atkuria karinių prosvaičių pagautas moteris, drąsias, ryžtingas ir atkaklias.

Nuotalkinga filma nuotalkingai ir žiūrima. Dėl to ir didelis susidomėjimas yra visiškai pagrįstas, nes kasa jau nuo 16 val. sutraukia eilę norinčiųjų pamatyti didžiulio masto, pavykusių karinę filmą „Pandurų Trenkas“.

J. Rimutis

PONAS PAPIROSAS

akis — pirmoji dovana sau yra papirosas.

Papirosas! Tas vardas pasakomas su ypatinga pagarba. Papirosas nėra kiek nebologiau už grandinį surikiuoją eiles prie kiokeų.

Pagarba papirosui kyja. Dabar visi rūko. Pinigus namie palieki ant stalo, bet papirosų niekada nepaliksi, visuomet spinteje užrakinsi. Papirosas dabar artimiausias visų draugas, net giminitis. Jį taip labai gerbia kad iš karto tik pusę tesurūko, ir vėl slepia atgal į portsigarą, kitam kartui. Papirosas tokiu atveju paklusnus. Kad geriau pasitarnautų maloniam rūkytojui, dūmu patekęs į plaučius apsilanko kiekvienoje lasteleje ir vėl skuba atgal užleisdamas vietą naujam viesuliui. Jausdamas plaučiais maloniai slenkantį dūmą, iš pasitenkinimo net užsimerk. Agurką su medumi mesk per stogą, nes tai niekis prieš p. Papirosą.

Eidamas gatve maldos žodžiais kreipiesi į kiokeą:

— Papirose, ar esi tu kioke! — ir toliau — kasdienis mūsų duonos duok mums šiandien ir apgalestauji senas nuodėmes, nes ne kartą numetėi pusę papirosos. Apgalestaudamas savo klaidas ir ištikinęs savo kilnaus noro teisingumui, šliejiesi prie kioke, o kitas prie tavęs ir taip susidaro papirosos garbintojų vainikas. Vienas entuziastas net šitaip išsireiškė: „Eičiau į frontą, jei žinočiau, kad sumušęs priešą rasiu papirosų“. Andriušio Peluryšokas jau trečia diena neišlenda iš jaujos, nes laukia save kaimyno grįžtančio ežė iš Kauno su papirosais.

Nenoriu būti pranašu, bet čia savaimė aišku, kad papirosai statysime paminklą. Tai turės anksčiau ar vėliau įvykti, nes toji pagarba taip nepaprastai nepastebėta. Žinoma, paminklas kada nors papuoš Ažuolyną, kur rūkantieji galės išreikšti savo simpatijas, surūkydami papirosos garbelį, o papirosas, atsidėkodamas ištikimiesiems gerbėjams, teiks visuomet savo malonų pasitarimą.

A. Daugvainis

KRONIKA

OKININKAI PARAGINTI BULVIENOJUS SUNAUDOTI PAŠARUI

Bulvienojai, kaip pašaras raguočiams, iki šiol pas mus mažai tebuvo naudojami. Dideli kiekiai to vertingo pašaro laukuose supūdavo. Ši rudenį ūkininkai per radiją ir spaudą paraginti bulvienojus nupiovus surinkti, išrauginti ir susmulkinus akseline mašina sunaudoti gyvuliams šerti. Apskaičiuota, kad sudorojus visus bulvienojus, per žiemą būtų galima iššerti labai didelis kiekis raguočių. (t)

SU GELEŽINKELIO BILIETU GALIMA PASIEKTI NAMUS

Šiaurieji Lietuvos geležinkeliai visą laiką geriausiai veikia. Traukinių tvarkarštis tarp Švenčionių — Panevėžio ir Biržų — Šiaulių ruožuose dėl techniško priežasčių nepakeičiamas. Vienas traukinys į Panevėžį ateina 20 val. 43 min., o į Šiaulius 21 val. 2 min. Keleiviai tuo metu negali pasiekti namų, nes nuo 21 — 6 val. uždrausta vaikščioti. Dabar Šiaulių srities apskrėčių viršininkams praėsta paskelbti, kad atvykusių keleivių bilietai neturi būti stoty atiduodami, bet jie atstoja leidimą pasiekti namus.

ABITURIENTAMS NUSTATYTI PAPILDOMŲJŲ EGZAMINŲ LAIKYMAS

Ponas Švietimo Generalinis Tarėjas 1941. IX. 8 d. įsakymu B Nr. 9 nustatė: Baigusiems tarybinės sistemos IXs klases duotuose atestatuose pažymėtus lietuvių kalbos ir literatūros ir Lietuvos istorijos aštuonių klasių kurso egzaminus leidžiama laikyti prie tų pačių gimnazijų, kurios yra atestatus davusios. Šie egzaminai visose gimnazijose, kur atsirast norinčių laikyti, daromi ne pamokų metu — Mokytojų Tarybos nustatytu laiku. Išlaikiusiems egzaminus gimnazijoms duoda išlaikiusių egzaminų pažymėjimą.

Kauno Teatras

- Trečiadienį, spalio 1 d., TRAVIATA Verdi 4 v. opera K. Petrauskui dalyvaujant Bilietai nuo 3—15 Rb.
- Penktadienį, spalio 3 d., MADAME BUTTERFLY Puccini 3 v. opera Bilietai nuo 2—12 Rb.
- Šeštadienį, spalio 4 d., COPPELIA Delibo 3 v. baletas Bilietai nuo 2—10 Rb.
- Sekmadienį, spalio 5 d., 13 val. TARTIUFAS Moljėro 5 v. komedija Bilietai nuo 1—6 Rb.
- Sekmadienį, spalio 5 d., vakare FAUSTAS Gounod 3 pav. opera K. Petrauskui dalyvaujant Bilietai nuo 3—15 Rb.
- Spektaklių pradžia 18.30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

KAUNO JAUNIMO TEATRAS

- Šeštadienį, spalio mėn. 4 d., 15.30 val. 12 BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKŠČIUSIŲ S. Čurlionienės 4 pav. pasaka.
- Sekmadienį, spalio mėn. 5 d., 15 val. 12 BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKŠČIUSIŲ S. Čurlionienės 4 pav. pasaka.
- Bilietai nuo 0,5 iki 4 rublių parduodami teatro kasoje (Laisvės al. 41) nuo 10 iki 15 ir nuo 17 iki 19 val.

I LAISVE

Redakcija — Duonelaičio 24, II a., vyr. redaktoriaus tel. 20520, redakcijos sekretoriaus — 21414, redakcijos—20530. Interesantai priimtinėjami 12—13 ir 17—18 val. Administracija — Duonelaičio 24, I a., tel. 26375. Skelbimai priimami tik iš vakaro iki 18 v. v.

ORGANIZUOJAMAS MOKSLEIVIŲ ORKESTRAS

Kaune I-joje gimnazijoje (buv. „Aušros“ berniukų gimn.) seniau prie šaulių moksleivių būrio buvo suorganizuotas pučiamųjų orkestras, tačiau praėjusiais metais dėl nepalankių veiksnių aplinkybių likvidavosi. Dabar orkestras atgaivinamas. Greitu laiku bus pradėtos pirmosios repetitijų pamokos. Tai bus pirmoji Kaune gimnazija, turinti savo orkestrą. (t.)

„SODYBA“ SUPERKA VAISTINIUS AUGALUS

Prieš kelerius metus į vaistinių augalų auginimą Lietuvoje buvo atkreiptas tinkamas dėmesys. Ne tik buvo skatinamas jų auginimas, bet pradėta augini ir tokius augalus, kurie anksčiau pas mus visai neaugo. Valstažolių supirkimą atlieka „Sodyba“. Mokamos geros kainos ir augalų superkama dideli kiekiai. Vilniuje veikia „Sodybos“ skyrius, o Kaune — punktas. Vaistinių augalų perdirbimą atlieka žinoma „Germapo“, „Centrinis vaistų sandėlis Kaune ir Vilniuje. Valstainiai augalai ne tik patenkina vidaus rinką, bet nemaža jų dalis taip pat išvežama į užsienį. (t.)

DAUG PREKIAUJAMA ŠANČIŲ HALĖJE

Šančių halėje šiuo metu vėl daug prekiaujama. Halėje savo krautuose turi „Parama“, „Maistas“. Yra žaislų parduotuvė ir kitos smulkmenų prekybos krautuovės. Taip pat daug parduvinėjama vaisių bei daržovių. (v.)

„SODYBA“ ŽIEMOS SEZONUI PARUOŠE 50 T AGURKŲ

„Sodyba“ supirkinėjo iš ūkininkų ir daržovių augintojų agurkus ir rūpinosi ne tik aprūpinti vietos rinką, bet žymią dalį paruošė ir žiemai. Per praėjusį sezoną be aprūpintos Kauno rinkos, buvo išrauginta — konservuota apie 50 t agurkų. (v.)

KITAI METAIS BUS AUGINAMA DAUGIAU PAKŠČIŲ

Dėl susidariusių bolševikų laikais nepalankių sąlygų, paukščių auginimas buvo beveik per pusę sumažėjęs. Todėl žasų, ančių bei kalakutų šiais metais ūkininkai rinkai pristato mažiau, negu ankstesniais metais. Paukščių auginimo atelantiems metams patys ūkininkai yra susirūpinę. Vištų ūki dauguma ūkininkų jau šį rudenį praplėtė. Veislinių žasų, ančių bei kalakutų šiemet žymiai daugiau paliekama, nei perėltais metais. Iš veislinių paukščių skaičiaus didinti matyti, kad paukščių ūkis ateinančiais metais žymiai pagerės. (v.)

Smulkūs skelbimai

- Dviųjų asmenų, su 2,5 metų vaiku, šeimai tuojau reikalinga rimta, sąžininga tarnaitė. Kreiptis tik nuo 17 val. Kapeų 8a, butas 2. 1434(2)
- DĖMESIO Pamesta 41. IX. 28 d. auksinis brangios atminties moter. laikrodėlis firmos „Cyma“ apie 19 val. vakaro Vytauto pr. ir Aušros kelto tarpe. Radusį prašau grąžinti už atlyginimą į Prūsų gt. Nr. 6, bt. 4. 1430(1)
- Ponia 30 metų amžiaus, baigusi 5 klases gimnazijos, gerai mokanti lietuvių, vokiečių, rusų ir lenkų kalbas keletą metų dirbusi kavinėje — restorane bufetininkės — vedėjos tarnyboje, turinti geras rekomendacijas, ieško panašios tarnybos. Kaunas, Juozapavičiaus prosp. 89a, bt. 1, dėl L. E. 1439(3)
- JEI IŠVERSTI KĄ NORS REIK, I SAPIEGOS 6 EIK. Vertimų biuras „Plunksna“ verčia į vokiečių kalbą prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tif. 23727. 1223(15)
- J. SMORIGOS LABORATORIJA atlieka visus medicinos analizus. Šančiai, Olandų g. Nr. 4. Tel. 41574. 1222(10)
- Pirkime lengvą risoninį vežimėlį bei arkli. Siūlyti: Kaunas, Šiluvos 14, tel. 23940. 1411(3)
- Pamestas IX. 29 d. Duonelaičio ar L. Alėjoj J. Slavėno B. Atestatas. Gražinti Duonelaičio g-vė 25. 1441(1)
- Parduodama didelė valtis, tinkanti keltui. Kreiptis: Ožėškienės g. 15 Nr. Batų d-vė. 1443(1)

VOKIEČIŲ PIANISTO BLOME KONCERTAS

Spalio 11 d. 19 val. 30 min. Kaune, Konservatorijos salė, rengiamas jaunuo, bet jau pasižymėjusio vokiečių pianisto J. M. Blome koncertas, kurio pelnas skiriamas Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

DIDELĖ NELAIMĖ KAIŠIADORYSE

Iš Kaišiadorių pranešama, kad ten įvykusi skaudi nelaimė. Trys mokyklinio amžiaus vaikai radę už miesto nesprogučius sviedinius ir pradėję juos krapštyti. Vienas sviedinys sprogo ir visi trys vaikai buvo sunkiai sužaloti.

Tai dar viena skaudi pamoka. Į tai turėtų savo dėmesį atkreipti visų mokyklų vadovybės ir vaikus kuo griežčiausiai įspėti ir vaizdžiai paaiškinti, kas atsitinka tokiems sviedinių „meisteriams“.

IR MAŽEIKIUOSE AMNESTUOTI BOLŠEVIKŲ SUKLADINTIEJI LIETUVIAI

„Deutsche Zeitung im Ostland“ rašo apie Šiaulių srities komisaro p. Gewecke apsilankymą Mažeikiuose, kur jis tarėsi su apskr. viršininku, burmistru ir aplinkinių valsčių viršaisiais kaimu, atlyginimui ir kitais administraciniais reikalais. Per šį pasitarimą paaiškėjęs visiškai gyventojų pasitikėjimas vokiečių civiline administracija ir noras glaudžiai su ja bendradarbiauti. Iš viso Šiaulių apskr. vokiečių civilinės valdžios bendradarbiavimas su vietiniais lietuvių administraciniais organais vyksta labai sklandžiai.

Savo atsilankymo proga, p. Gewecke viešai amnestavęs 33 Mažeikių gyventojus, jų tarpe 2 moteris, kurie buvo sumti už komunistinę veiklą. Į aikštę, kurioje buvo paskelbtas amnestavimo aktas, susirinkusi didžiulė žmonių minia. Komisaras susirinkusiems pasakė kalbą, kurioje nurodė, kad 33 sumitiję nėra aktyvūs komunistai, o tik suklaidinti, pasigalėjimo verti žmonės. Dabar jie gali

grįžti pas savo šeimas ir ramiai dirbti, nesibijodami jokių pasekmių už savo praelti, jei toliau nepasireikš komunistine veikla.

Praėjusį sekmadienį, kaip praneša „Deutsche Zeitung im Ostland“ toks pat amnestavimo aktas buvo paskelbtas Telšiuose.

PAGAUSĖJO PIENO PRISTATYMAS

Šiuo metu į visas pienines pristatoma žymiai daugiau pieno. Pieningiesniuose rajonuose pieninės vėl dirba pilnu apkrovimu. Gamtos sąlygos pieno ūkiui šiuo metu dar tebėra palankios, nes galvijai daugiausia gamoni pažėlusiuose atoluoose, doobilienose. (v.)

PRANEŠIMAS

Mokslas Miškininkystės skyriuje Vilniuje III, V ir VII sem. studentams pradedamas 8. m. spalio mėn. 6 diena.

Kandidatų į pirmą semestrą prašymai priimami iki 8. m. spalio m. 15. Į studentus miškininkus bus priimami baigę reformuotą, arba nereformuotą gimnaziją arba visą tarybinų laikų vidurinę mokyklą 10-ti klasių arba vidurinę miškų mokyklą. Prie prašymų turi būti pridėti šie dokumentai:

- 1) Gimnazijos atestatas arba tolygus mokyklos baigimo pažymėjimas arba jų notarinis nuorašas.
 - 2) Curriculum vitae,
 - 3) Gimimo metrika,
 - 4) Sveikatos liudymas,
 - 5) Ištikimybės liudymas,
 - 3) 3 fotografijos.
- Prilmtųjų sveikata tikrinant bus atsižiūrima į ūgį (ne mažiau 165 cm) kalbos, akių, ausų bei kitų kūno dalių normalumą. Studentai gyvens bendrabutyje, kur kartu bus ir valgykla. Prašymai siunčiami šiuo adresu: Miškininkystės skyriui, Vilnius, Čiurlionies g-vė Nr. 1. Tarybos sekretorius 1468(1)

RADIJO PROGRAMA

KETVIRTADIENIS, X 2

6.00 Malda, dienos mintys, Rytinis koncertas (pl.); 7.00 Zinios vokiečių k.; 7.15 Zinios, pranešimai, dienos programa; 7.45 Tarpinė muzika; 8.00 Mankšta moterims. Vadovauja D. Nasvytė; 8.15 — 9.15 pertrauka; 9.15 Zinios; 9.30 Koncertas (pl.); 10.10 A. Serkšnas: Ugdymo sąlygos šeimose; 10.30 Koncertas; 11.30 A. Vilainis: Kalbininkas kun. prof. Kazimieras Jaučius; 11.50 Tarpinė muzika; 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus. Zinios, tolimesnė dienos programa; 12.20 Tarpinė muzika; 12.30 Zinios vokiečių k.; 12.45 Vidudienio koncertas (transl. iš Vokietijos); 14.00 Zinios vokiečių k.; 14.15 Popietinis koncertas

(transl. iš Vokietijos); 15.00 Zinios vokiečių kalba. Po jų — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų paradai; 17.00 Zinios vokiečių k.; 17.15 Zinios, laikraščių naujienos, pranešimai; 17.45 Dainuoja sol. Kauzėnė; 18.00 Iš ciklo „Reichas vaizduose — Pomeranija; 18.45 Vokiečių muzikos koncertas (pl.); 18.30 Laiko įvykiai, pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių k.; 20.15 Zinios, programa rytdienai; 20.30 Vokiškai lietuviams; 20.45 Iš Adomo Jakšto-Dambrausko posėdžio (Unė Babickaitė); 20.55 Saloninio orkestro koncertas; 22.00 Zinios vokiečių k.; Po jų — ž. Jos Lietuvos. Šokių muzika; 23.00 Programos pabaiga.

Zum solorigen Eintriit gesucht:

1. Eine weibl. Schriftfille (Beherrschung der deutschen Sprache)
2. Ein Chauffeur
3. Ein Laufjunge

Bewerbungen mit selbstgeschr. Lebenslauf, Zeugnisabschriften u. Lichtbild.

Persönliche Vorstellung tägl. 8-12

Zentral - Handels-gesellschaft Ost für landw. Absatz und Bedarf m. b. H.

Geschäftsstelle Kauen Ožėškienės 5. 14-3 (2)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminų Prekybos komiso parduotuvė iš Laisvės al. Nr. 63 persikėlė į Laisvės al. Nr. 36 ir nuo 8. m. rugsėjo mėn. 30 d. vėl prima įvairius vartotus daiktus komisan. 1454(2)

SKELBIMAS

Padavusieji taisyti laikrodžius prieš 8. m. birželio mėn. 22 dieną šiose laikrodžių dirbtuvėse: Laisvės al. Nr. 33, Laisvės al. Nr. 63, Laisvės al. Nr. 41a ir buv. „Šalina“ — Savanorių prosp. Nr. 1, prašomi iki 8. m. spalio mėn. 10 d. paduoti pareiškimus, pridėdami kvitus apie laikrodžių įdavimą taisyti, Kauno Pramoninių Gaminų Prekybos Sekretoriatui.

Po 8. m. spalio mėn. 10 d. prašymai nebus priimami ir laikrodžių paieškojimas bus sustabdytas.

Kauno Pramoninių Gaminų Prekyba 1453(3)

SKELBIMAS

ALAUŠ DARYKLAI „PERKŪNAS“ reikalingi ŽVYRO VEŽĖJAI; atlyginimas geras.

Prašome kreiptis į bravorą, Kaune, Napoleono g. 2 Nr., pas statybos inžinierių darbo valandomis. 1461(4)

SKELBIMAS

Gumos dirbinių fabrikas „GUMA“

Isteigė senos gumos avalynės taisy-mo skyrių.

Taisyti avalynę priimama fabriko patalpose nuo 9 iki 15 val. Tuo pačiu laiku išduodama klientams jau sutaisyta avalynė. Telef. 23158/59. 1442(1)

F-kas „GUMA“

SKELBIMAS

ALAUŠ DARYKLAI „PAŠVAISTĖ“

reikalinga šių darbininkų ir amatininkų: Betonuočių, Mūrinių, Paprastųjų darbininkų. Norintieji gauti darbo, prašomi kreiptis į bravorą, Kaune, Napoleono g. 2 Nr., pas statybos inžinierių darbo valandomis. 1460(1)

„I Laisvę“ skelbimų kainos: darbo ieškantiems Rub. 2,—; darbo siūlantiesiems Rub. 10,—; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai Rub. 15,—; valdinių ir prekybinių įstaigų skelbimai 1 petito eilutė 4 rub. Adresas: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 24, tel. 26375. Administracija atdara nuo 8 iki 18 val. Spausdina „Žalbo“ spaustuve (Kaunas, Duonelaičio 24)

Nepagydoma sistema

Jau nebereikia nė kartoti, kad tie vieni bolševikinės valdžios metai atskleidė mums visą tarybinės tvarkos tikrovę, išskleidė iliuzijas ir visus įtikino, kad pažūra į bolševizmą tegali būti tik viena: arba tu, arba mes. Visos ankstybesnės naivios ir lengvatikių žmonių iliuzijos apie kokias nors kompromisų galimybes pranyko; išsiskleidė ir kai kieno tikėjimas apie bolševizmo evolucionavimą. Šnekėk dabar lietuviui apie bolševizmą, kiek nori: jokia agitacija bolševizmo vardo į akyse nebeatitaisys, nes netolima tarybinė praeitis buvo pati įtikinamiausia, tiesiog nesugriauinama antibolševikinė propaganda.

Užtat lietuviui stačiai nesuprantama, kaip kai kurios tautos ar bent jų politiniai vadai iš naujo leidžiasi iliuzijų užliūliuojami. Sakysim, vos prieš metus su truputėliu amerikiečių aštriai pasisakė prieš smurtinį Sovietų Sąjungos naujų teritorijų užėmimą. Šiomet, kaip tik dabartiniu metu, Jungtinių Valstybių diplomatai Kremliui spaudžia ranką Stalinui ir nė nemirkteldami klausosi, kaip raudonosios Maskvos atstovai kalba apie mažųjų tautų interesų ir laisvės gerbimą.

Jeigu toms sovietų kalboms kai kurie politikai dar tiki, tai mes jų naivumu negalim atsisėbėti. Mes net per daug gerai žinom, kad tokios sovietų kalbos yra ne kas kita, kaip šlykšti veidmainystė, kurios prieš pasaulį nedemaskuoti reikėtų žmonijai trokšti blogo. Jeigu tūli politikai dar tikėtų ir bandytų įrodinėti, kad po šio karo bolševikai bus pasidarę padorūs, jiems tereikia priminti, kad ir keblolika metų po Didž. karo bolševikai tarptautinės politikos forume vaidino nekaltų avinėlių vaidmenį ir dėjosi esą pavyzdin-giausi taikos politikos vykdytojai. Kokie jie, progai pasitaikius, iš tikro pasirodė, liudija kad ir toji aplinkybė, kad ne kas kitas, kaip Tautų Sąjunga, dabartiniu Maskvos bičiulių ir sąjungininkų politinė platforma, pašalinę SSRS iš savo tarpo už Suomijos užuolima.

Jeigu dabar, sakysim, Londonas nebe Sovietus plačia, kaip prieš metus, bet Suomiją bara už tai, kam ji toliau kariauja su Sovietais, tai toji aplinkybė tikrosios padėties nekeičia. Sovietinė sistema buvo, yra ir pasiliks ne tik žmonių, bet ir tautų žudymo sistema, ir ją išsėdys ne patėtiški diplomatai pareiškimai ar konferencijos, bet tik visiškas ir galutinis jos sunaikinimas.

Planingai tvarkomas linų ūkis

Pradėtas linų supirkimo sezonas

K/S „Linas“ šiuo metu jau pradėjo supirkinėti iš ūkininkų linus. Pagal planą, kraštas suskirstytas į 7 apygardas, kuriose veiks po tam tikrą skaičių linų supirkimo punktų. Dabar iš viso yra 114 supirkimo punktų.

Linų kainos tuo tarpu dar nenustatytos. Šis reikalas dabar yra svarstomas ir galutinai kainas nustatys, jos bus pastovios visam sezonui. Šiuo metu už perkamus iš ūkininkų linus mokamos avanso pavidalu dar bolševikų laikais nustatytosios kainos. Ūkininkams, iš kurių linai perkami dabar, susidaręs kainų skirtumas bus išmokėtas vėliau, kuomet bus galutinai nustatytos kainos.

Linų derlius šiemet buvo geras. Tačiau, pagal surinktus duomenis, pasėlių plotas šiemet gerokai sumažėjęs. Pasėlių plotai šiemet 20% mažesni, negu pereinamais metais. Šis procentas būtų dar didesnis, bet dalis ūkininkų, pasikeitus sąlygoms t. y.

po birželio 22 d., didelius dirvonaujancius plotus užsėjo linais. Iš viso numatoma šį sezoną supirkti apie 17—18.000 t. linų pluošto. Pereinamais metais žaliavos buvo supirkta apie 20.000 t, iš kurios fabrikuose pagaminta apie 7.900 t gaminių.

Sėmenų derlius, dėl suvėlintos sėjos, šiemet bus žymiai mažesnis, negu pereinamais metais, tačiau savo krašto reikalams, sėklai ir kt., manoma, trūkumų nebus.

Šiuo metu fabrikai linų apdirbimo sezono dar nepradėjo. Fabrikuose dabar atliekami reikalingi remontai ir kt. Vietoj sudugusio Kretingoje, dabar Kartenoje statomas naujas linų apdirbimo fabrikas. Šiauliuose anksčiau veikė 4 linų apdirbimo fabrikai. Šiam rajonui tokio fabrikų skaičiaus nebuvo reikalinga, todėl

„Sėmlin“ fabrikas likviduotas ir jo mašinos paskirstytos į kitus fabrikuose. Kai kuriuose fabrikuose daroma žymių patobulinimų, naujų įrengimų. Vadovybei sudaro rūpesčio esantieji N. Vilniuje ir Vilniuje linų apdirbimo fabrikai. Šiems fabrikuose iš aplinkinio rajono stinga žaliavų. Jie galės pilnai veikti tik tuo atveju, jei pavyks žaliavų gauti iš tolimesnių vietų.

Linų apdirbimo sezoną fabrikuose manoma pradėti lapkričio pirmomis dienomis. Pereiną sezoną veikė 12 linų apdirbimo fabriku, kuriuose dirbo apie 2.500 darbininkų. Koks skaičius dirbs šiais metais, paaiškės kiek vėliau.

Atėnančiais metais bus stengiamasi žymiai padidinti linų pasėlių plotus. Tam reikalui visos kraštas ir pa-

skirstytas į 7 instruktavime apygardas. Visoms apygardoms paskirti agronomai — instruktoriai. Jie turės a) nuodugniai susipažinti savo apygardoje su linų ūkio būkle ir išaiškinti linų auginimo ir pirminio apdirbimo trūkumus;

b) sudaryti sekantiems metams bendrą linų ūkio kėlimo planą bei sąmatą;

c) rinkti duomenis apie pluoštinių linų veislių pasėlius, pasirūpinti, kad tinkamų pluoštinių veislių sėklinė medžiaga būtų tinkamai paruošta ir išplatinta.

Apygardų agronomams taip pat pavesta pasirūpinti reikiama propaganda ir lokaliųjų bandymų schemomis. Linų supirkimo sezono metu jie turės tikrinti supirkimo punktus ir aiškinti vietoje kilusius neaiškumus. Su vietos rajonų ir apskričių agronomais K/S „Linas“ agronomai ipareigojami palaikyti glaudų ryšį, ypač liečiančią linų pramonę klausimais.

Iš viso to matyti, kad ateityje linų sėja bei apdirbimas vyks tam tikro numatyto plano ribose. Tai nebus, kaip bolševikų laikais, tuščiais žodžiais švaistymasis, o racionalių numatyto plano įgyvendinimas.

Linų ūkis visais laikais mūsų kraštui yra davęs stambių pajamų. Dabar perspektyvos plėsti linų ūkį yra žymiai geresnės, negu kada nors anksčiau yra buvusios. Suprantama, kad kainų atžvilgiu šis reikalas bus sutvarkytas taip, jog ūkininkams ateityje auginami linus bus pelninga.

A. Vt-kus

Sovietų leitenantas prašėsi priimamas į vokiečių kariuomenę

Ką pasakoja paimti prie Kijevo į nelaisvę sovietų kariai

BERLIN. DNB agentūrai karo korespondentais Hans Huffzky praneša įdomius pasikalbėjimus su sovietų belaisviais, kurie į vokiečių rankas pateko aplink Kijevo įvykusiame apsupimo mūšyje. Huffzky praneša:

Tiesą pasakius, mums nereikalingi nė jų žodžiai. Kaip jie iš miškų išsėna, — tai mums užtektinai pasako. Mums daug ką pasako jų skarmalai, jų nuovargis, vos paeinant su savo suirusiais batais. Taip eina tik žmonės, kurie atėjo pasibaigus jų didžiajai kelionei. Ir tai mums parodo jų išvaizdą, jų maldavimas duonos, popirusų, štai, stovi sovietų leitenantas. Jis pasakoja: „Į mano pulką įėjo kareiviai, kurie tebuvo apmokyti tik per penkis dienas. Nuo pat žygio pradžios mes neturėjome burnoje jokio karštų valgių. Mūsų pulke per praėjusius mėnesius komisarai nušovė keturis karininkus, kurie abejojo pergale. Ir mane jie grasino nušausiti“. Vienas 21 metų amžius leitenantas, kuris vos birželio mėn. baigė karo mokyklą Zlatouste (Uralo srityje), štai ką pasakoja: „Nežiūrint mano jaunumo, aš nuo pat pradžios turėjau pavaduoti žuvusių batalijono vadą. Tačiau tas batalijonas tebuvo tik tiek pajėgus, kiek kuopa, ką galima pasakyti ir apie kitus mūsų pulko batalijonus. Mums nepaprastai trūksta karininkų. Kariai yra blogai aprengti“. Vienas šaulys pasakoja: „Smingamųjų lėkuvų veikimas yra milžiniškas. Mūsų baterijos komisarai smingamojo lėktuvo puolimo metu net pats nušovė. Norą kovoti ir

tikėjimą į pergalę tegalima pastebėti tik aiškių komunistų tarpe. Kiekvienai mūsų kuopai yra priskirta po du arba po tris komunistus, kurių pareiga yra sustiprinti mūsų pasitikėjimą ir tuo pačiu stebėti nusivylusius. Kiekviename didesniame vienete yra „ypatingas dalinys“, susidedęs iš rinktinių komunistų, kurie turi mus varyti pirmyn“. Vienos šaulių divizijos leitenantas sako: „Mano divizija pirmą kartą susitiko su vokiečiais prie B. Pusė dviejų pulkų tenai išsibėgėjo. Iš tos vietos per nuolatinės atitraukimo kautynes, visą laiką patirdami nuostolių, traukėmės pėsti atgal. Nežiūrint to, kad iš dalies buvo sutelkti išsisklaidžiusieji kariai, 90% savo žmonių netekome. Negavome jokio papildymo. Taip pat ir ginklių didžiausioji dalis buvo prarasta. Vienoje granatsvaldių kuopoje tebuvo pasilikę tik vienas lie enantas su 12 kareivių. Nors aš ir esu komsomolo narys, man yra aišku, kad toliau sovietų armijai priešintis nėra prasmės dėl jos nepaprastai blogo techninio paruošimo ir dėl ginklų stokos. Visiškai hoviaus ai tikėti sovietų propaganda. Civiliniai gyventojai vokiečių okupuotose srityse man atrodo lyg atgiję ir pakelta nuotaika. Visur matyti stropus derliaus nuėmimo darbas. Neokupuotose srityse civiliniai gyventojai išsiilgę laukia vokiečių kariuomenės“. Tas leitenantas, kuris a. r. o. d. v. s. š. k. patikimas, gyvas ir judrus vyras, turįs 32 metus ir kilęs iš Astrachanės, prašėsi priimamas į vokiečių kariuomenę kovoti toliau prieš Sovietų Rusiją... Pagaliau, štai ką pasakė vienas į nelaisvę patekęs divizijos vadas: „Maskvos vyriausybė jau pirmąją rugšėjo mėn. savaitę pripažino, kad Vokietija, užėmusi Ukrainą, turi savo rankose 35% viso Sovietų Sąjungos cukraus, 60% anglies, 60% metalų ir 60% javų. Nuo to laiko aš buvau įsitikinęs, kad bolševikų

armija karą jau pralaimėjo. Tolesnį kariavimą aš laikau bergždžiu drauju liejimu. Mano kariuomenės dalinių nuotaiką paskutinėmis savaitėmis reikia pavadinti beviltiška. Iš viršaus vis gaudavome tik neteisingus duomenis apie tikrąją padėtį, ir tuo būdu, pagaliau, visiškai niekuo nebetikėjome“.

Iš didelio debesio mažas lietus

Iš Churchillio kalbos atrodo, kad sov. S-ga vargu ką gaus iš Anglijos ir Amerikos

AMSTERDAMAS. Tolesnėje savo kalbos eigoje Churchillis sustojo ties parama, kurią Anglija ir Jungtinės Valstybės nori teikti Sovietų Sąjungai. Sovietų Sąjunga, pareiškė jis, turinti teisę žinoti, kokie mėnesiniai ginklų ir aprangos kiekiai galima jai pasiūsti. Šaip ar taip, čia reikia atsžvelgti ir į karo atsitiktinumus. Tik žinodami, kokių jie gali laukti tiekimų, sovietai galį geriausiai užpildyti plyšį tarp „labai sunkių pairtų nuostolių ir municijos gamybos sumažėjimo iš vienos pusės ir Anglijos bei Jungtinių Valstybių pažadėtųjų tiekimų — iš kitos“. Labai galį būti, kad transporto klausimas „greičiau, negu mūsų gera valia ir mūsų norėjimas duoti, yra galutinioje išvadoje apribojantis veiksnys“. Nors Anglija ir turinti didžiausią interesą Sovietų Sąjungai kiek galima remti, vis dėlto, ji tuo pat metu turinti žiūrėti ir kitų interesų. Dabartinės problemos daugeliu atveju panašios į praėjusiųjų metų, kai Anglija „krūvina širdimi turėjo atsakyti siūsti paskutines dar likusias naikintuvų eskadriles Prancūzijai padėti“.

Churchillis toliau paliečė britų armiją. Jis pripažįstas, kad Anglija niekuomet neturėjusi armijos, kuri galėtų lygintis skaičiumi su

kontinento armijoms. Anglija tokios armijos niekada ir neturesianti. „Didelėmis pastangomis ir per ilgą laiką, — pareiškė jis — mes sudarėme vidutinę, bet labai gerą armiją“. Tačiau britų armija neurėjusi „tokių pakartotinių sėkmingų patyrimų, kaip vokiečių kariuomenė. Tie patyrimai tikrai esą labai svarbus kariuomenės stiprumo šaltinis“.

GEN. WAVELIS GRIZO Į INDIJĄ

AMSTERDAMAS. Anglų žinių agentūros pranešimu, generolas Wavelis vėl grįžo į Indiją.

STOCKHOLMAS. Japonijos vyriausybės informacijos skyriaus nuomonės reiškęjas antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje pareiškė, jog po Japonijos protesto dėl Japonijos jūroje išmėtytų minų pradėti Japonijos Sovietų Sąjungos pasitarimai dar tebevyksta.

ZENEVA. Britų admiralitetas paskelbė pavardes 247 žmonių, žuvusių, smingamiesiems kovos lėktuvams Kretos žygio metu nuskaudinus kreiserį „Flji“.

AMSTERDAMAS. Anglų agentūros žinomis, Londone yra oficialiai paskelbta, jog informacijos ministerijos generalinis direktorius sir Walter Mocktonas netrukus vyks į Maskvą.

Reikšminga Ispanijai sukaktis

BERLIN. Sueinančią Ispanijoje penkerių metų sukaktį, kai generolas Franco buvo paskirtas naujosios ispanų valstybės galva, „Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz“ vadina reikšminga data naujosios Europos istorijoje. Tuomet Madride ir Barcelonoje, rašo biuletėnis, buvo dar ispanų respublika, kurią niekas neatsisakė pripažinti, išskyrus Vokietiją ir Italiją. Maskvai bemėginant, naudojantis Ispanijos chaosu, atverti bolševizmui visos Vakarų Europos duris, Paryžius ir Londonas tęsė Ispanijos pilietinį karą, vykdydami savo tradicinę, siekiančią nusilpninti Ispanijos kaip Viduržemio jūros valstybę, politiką. Prieš tai priešų frontą Franco pastatė savo tautinės Ispanijos mintį ir, nežiūrėdamas griovimo, padėjo pamatą atnaujinimui, priderintam prie visos Europos atnaujinimo. Franco yra vykdytojas dvasinio Primo de Riveros testamento, nešėjās falangos ikūnijamos Ispanijos atgimimo dinamikos, — bet kartu ir is-

panų tradicionalizmo saugotojas. Pilietiniam karui pasibaigus, Ispanijos padėtis priklauso nuo kontinente vyraujančios ašies. Prestižą, kurį Ispanija tuo būdu įgijo, geriausiai apibūdina Anglijos ir Jungtinių Valstybių pastangos jį suardyti. Tačiau ispanų minties jėga, kurią Franco pažadino, negalėjo pasireikšti geriau, kaip Ispanijai aktinai prisidėjus prie Europos likimo kovos Rytuose. „Mėlynoji divizija, — baigia biuletėnis, — kuri, drauge su vokiečių kariuomene, vėl atnaujina ginklų brolybę su vokiečių „Legion Condor“, kovoja Rytuose toliau dėl to pat tikslo, kuris buvo siekiamas ir Ispanijoje, būtent, — išgelbėti Vakarų nuo bolševizmo, apsaugoti Europos idealizmą nuo žydiškai marksistinio materializmo ir Europos žmogų nuo besielės bolševikinės masės“.

KINAI ATSIĖMĖ ČUČAVĄ ŠANCHAJUS. Domei agentūros žinomis, japonų generalinis štabas Vidurinėje Kinijoje pranešė,

kad japonų kariuomenė paliko, pasiekusi numatytojų tikslų, kinų susisiekimui iš Rytų į Vakarų svarbų geležinkelį mazgą Čučavą. Domei žiniomis, kautynėse prie Čučavo japonų kariuomenė užmušė 3.500 kinų kareivių, o po to pasitraukė toliau į šiaurę.

TOKIO. Vietos amerikiečių sluoksniuose pranešama, kad britų ambasadorius Craigie yra nusistatęs spalio 3 d. per Nagasakį išvykti į Sanchajų, kur jis numato susitikti su Duff Cooperiu. Iš Sanchajaus Craigie toliau vyks į Jungtines Valstybes.

STOCKHOLMAS. Kaip „Social-Demokraten“ korespondentas praneša iš Londono, naujojo Londono burmistru yra išrinktas sir John Laurie.

VĄŠINGTONAS. Jungtinių Valstybių karo laivyno ministerija pranešė, kad į Bostono uostą atplaukė patalysmams anglų kreiseris „New Castle“. Šis kreiseris yra 28-asis anglų karo laivas, atvykęs atlikti patalysmų į Jungtinių Valstybių laivų statyklas.

Sovietų „humaniškumas“ — pikčiausia ironija

„DZ im Ostland“ viename iš paskutiniųjų numerių be kito rašo:

„Kaip žūliausias pasityčiojimas skamba Sovietų ambasadoriaus Londone žydo Mašeko neseniai padarytas pareiškimas, kuriame be kito kalbama apie mažųjų tautų laisvės gerbimą. Dėl to pareiškimo viename švedų laikrašty pasisakė Stokholme tebasas buvęs Lietuvos pasiuntinys Šeškus. Šeškinis užsimena sovietų „gerus norus“ gerbti kitų tautų interesus ir pareiškia, jog bolševikai turi pūkiausią progą atitaisyti Baltijos tautoms padarytų skriaudų dalį. Visų pirma reikią tučiuojau palėsti visus iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos išvežtus vyrus, moteris ir vaikus, kurie dešimtimis tūks-

tančių neaprašomose sąlygose skurs a ir kenčia sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Galima drąsiai tarti (rašo toliau „DZ im Ostland“), jog buvęs Lietuvos pasiuntinys pats netiki, kad sovietai galėtų turėti humanišku jausmų ir kad jie bandytų atitaisyti bent vieną iš savo nežmoniškų žiaurysčių. Nes šitoji sistema, kurios tikslas — sunaikinti visas dvasines ir kultūrinės vertybes, kad masės naumenius ir pavergus niekinga mažuma galėtų užsitikrinti valdžią ir patogumus, — toji sistema išsakyti padarė, kad jai žydiškuoju būdu neturi reikšmės niekas, kas žmoniškai rūpi išaugoti“.

Juose nebegalima gyventi. Apie padėtį kaime statistinių žinių dar neturima. Dėl užtvankų ir pylimų sugriovimo vietomis pajūrį užliejo jūros vanduo. Ten buvę laukai ir vandeniu atslūgus bus žgiems metams nederlingi.

NEW YORKAS. Associated Press praneša iš De-roito, kad svarbiausios automobilų fabriko Chrysler dirbtuvės „Dodge“, kuriose yra 10.000 darbininkų, dėl streiko buvo uždarytos.

Dunkerque srity apskaičiuoti karo nuostoliai

PARYŽIUS. Prancūzų valdžios organai Dunkerque srityje galutinai nustatė karo nuostolius. Iki rugpjūčio 1 d. pačiame Dunkerque mieste iš 3.337 namų buvo sunaikinta 2.650 namų, t. y. 82%: Saint Malo uosto mieste iš 3.000 gyvenamųjų namų buvo sugriauti 635 ir 150 smarkiai sužalota. Rosendahlyje iš 4.000 namų 810 buvo sulgynta su žeme ir 1.656 sužaloti. Visoje Dunkerque srityje buvo smarkiai sužalota 7.000 na-